

Briuselis, 2015 m. kovo 16 d.
(OR. en)

7267/15

COPS 76
COMAG 50
COMEM 58
PESC 296
CSDP/PSDC 144
COHAFA 34
SY 4

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos

Ankstesnio
dokumento Nr.: 7247/15 COPS 75 COMAG 49 COMEM 57 PESC 295 CSDP/PSDC 143
COHAFA 33 SY 3

Dalykas: Tarybos išvados dėl Sirijai ir Irakui, taip pat ISIL/„Da'esh“ keliamos
grėsmės klausimui skirtos ES regioninės strategijos

Delegacijoms priede pateikiamos išvados dėl Sirijai ir Irakui, taip pat ISIL / „Da'esh“ keliamos
grėsmės klausimui skirtos ES regioninės strategijos, kurias Taryba priėmė 2015 m. kovo 16 d.

TARYBOS IŠVADOS DĖL SIRIJAI IR IRAKUI, TAIP PAT ISIL/„DA'ESH“ KELIAMOS GRĖSMĖS KLAUSIMUI SKIRTOS ES REGIONINĖS STRATEGIJOS**2015 m. kovo 16 d. Užsienio reikalų tarybos posėdis**

1. ES toliau laikosi įsipareigojimo siekti ilgalaikės taikos, stabilumo ir saugumo Sirijoje, Irake ir platesniame regione, taip pat kovoti su ISIL/„Da'esh“ keliamą grėsmę. Įtraukus politinis pereinamasis procesas Sirijoje ir įtraukus politinis valdymas Irake yra itin svarbūs elementai siekiant tvarios taikos ir stabilumo regione. ES toliau remia JT specialiojo įgaliotinio Staffano de Misturos vaidmenį ir Irako vyriausybės pastangas siekiant šių tikslų. Šiuo atžvilgiu ES primena 2014 m. spalio 20 d., gruodžio 15 d. ir 2015 m. vasario 9 d. Tarybos išvadas.

ES pabrėžia, kad kovojant su ISIL/„Da'esh“ ir kitomis teroristinėmis grupuotėmis turi būti ieškoma ilgalaikių politinių sprendimų. ISIL/„Da'esh“ įvykdė barbariškų veiksmų prieš Sirijos ir Irako gyventojus. Ji kelia neabejotiną grėsmę mūsų partneriams Artimuosiuose Rytuose, grėsmę didesnio masto tarptautiniam saugumui ir tiesiogiai Europai. Ji rėmė teroristinius išpuolius mūsų teritorijoje ir prieš mūsų piliečius užsienyje. ES pasinaudos savo visomis atitinkamomis priemonėmis kovodama su grėsmę, kurią kelia ISIL/„Da'esh“ ir jos smurtinė ideologija.

Taryba palankiai vertina vyriausiosios įgaliotinės / Komisijos pirmininko pavaduotojos atsakomuosius veiksmus gavus prašymą parengti Sirijai ir Irakui, taip pat ISIL/*Da'esh* keliamos grėsmės klausimui skirtą išsamią regioninę strategiją.

Taryba patvirtina Sirijai ir Irakui, taip pat ISIL/„Da'esh“ keliamos grėsmės klausimui skirtą ES regioninę strategiją, grindžiamą pridedamu Europos Komisijos ir ES vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendru komunikatu¹ ir šiomis išvadomis.

¹ Dok. 6031/15

2. ES be išlygų smerkia išpuolius, žiaurumą, žudymus ir žmogaus teisių pažeidimus, visų pirma nukreiptus prieš krikščionis ir kitas religines bei etnines grupes, kuriuos beatodairiškai vykdo ISIL/„Da'esh“ ir kitos teroristų grupuotės. ES pabrėžia, kad svarbu išsaugoti Sirijos ir Irako visuomenės daugiatautiškumą, ir religijų bei konfesijų įvairovę. ES remia tarptautines pastangas ir iniciatyvas siekiant spręsti šiuos klausimus ir šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad kovo 27 d. JT Saugumo Taryboje įvyks ministrų posėdis dėl išpuolių ir pažeidimų etniniu ar religiniu pagrindu aukų Artimuosiuose Rytuose.

ES griežtai smerkia smurto veiksmus ir prievartą prieš vaikus, su susirūpinimu atkreipdama dėmesį į „Da'esh“/ISIL praktiką įtraukti vaikus į savo ginkluotus padalinius, versti juos dalyvauti vykdant mirties bausmę ir taikyti jiems įvairių formų fizinį ir psichologinį spaudimą.

3. ES ragina visus tarptautinius subjektus, visų pirma tame regione esančias šalis, imtis konstruktyvaus vaidmens sprendžiant krizes, nes jų dalyvavimas yra būtinas siekiant užtikrinti regiono ir tarptautinį stabilumą ir rasti ilgalaikių sprendimų.
4. ES remia Pasaulinės koalicijos pastangas kovoti su ISIL/„Da'esh“, įskaitant karinius veiksmus laikantis tarptautinės teisės. Ji primena, kad šiame kontekste kariniai veiksmai yra būtini, tačiau jų nepakanka siekiant nugalėti ISIL/„Da'esh“. Ji glaudžiai derins savo veiksmus su tarptautiniais partneriais Pasaulinės koalicijos darbo grupėse stabilizacijos, strateginės antipropagandos, užsienio teroristų kovotojų, kovos su terorizmo finansavimu ir karo veiksmų klausimais. Ji taip pat padės įgyvendinti JT Saugumo Tarybos rezoliucijas 2161, 2170, 2178, 2199 ir kitas atitinkamas rezoliucijas. Tai apims saugumo priemones, išdėstytas ES kovos su terorizmu strategijoje Sirijos ir Irako atžvilgiu, ypač daug dėmesio skiriant užsienio kovotojams, kurią 2014 m. spalio 20 d. patvirtino Taryba ir kuri yra sudėtinė ES regioninės strategijos dalis.

ES ragina visas valstybes laikytis JT Saugumo Tarybos rezoliucijų 2161 ir 2199 siekiant užtikrinti, kad jų piliečiai ar jų teritorijose esantys asmenys tiesiogiai ar netiesiogiai neteiktų ISIL/„Da'esh“, „Al-Qaeda“ ir susijusioms grupuotėms lėšų, kito finansinio turto ar ekonominių išteklių.

5. Įgyvendinant strategiją ES savo pastangas sutelks į tas politikos sritis, kuriose jos suteiktų pridėtinės vertės valstybių narių veiksams. ES glaudžiai derins savo vykdomus politikos veiksmus su kitų tarptautinių ir regioninių partnerių įgyvendinamomis priemonėmis ir Irako vyriausybe ir sieks užtikrinti jų papildomumą.
6. ES integruos moterų įgalėjimo aspektą ir jų visapusišką bei veiksmingą dalyvavimą kaip pagrindinį tikslą į visas pastangas, kurios bus remiamos pagal strategiją, atsižvelgiant į JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 1325 ir susijusias rezoliucijas. Tvarių politinių sprendimų ar veiksmingų kovos su terorizmu ir smurtiniu ekstremizmu strategijų negalima vykdyti be aktyvaus moterų dalyvavimo šiose pastangose. ES ypač daug dėmesio skirs smurto ir nesaugumo problemoms, su kuriomis susiduria moterys ir mergaitės šiame regione, ir ragina nedelsiant nutraukti visų formų seksualinį smurtą ir smurtą dėl lyties.
7. Humanitarinė pagalba ir ilgalaikė pagalba tebebus svarbūs ES atsakomųjų veiksmų į krizės padarinius ramsčiai, humanitarinę pagalbą visų pirma nukreipiant pažeidžiamiausioms grupėms, įskaitant vaikus. Humanitarinė pagalba turi išlikti atskirta nuo karinių operacijų ir ją turi gauti visi žmonės, kuriems jos reikia, neatsižvelgiant į jų politinę, religinę, etninę ar kitą priklausomybę arba jų geografinę vietą; ją teikiant turi būti atsižvelgiama tik į poreikius ir visapusiškai laikomasi humanitarinių neutralumo, nešališkumo, žmogiškumo ir humanitarinių veiksmų nepriklausomumo principų, kaip numatyta Europos konsensuse dėl humanitarinės pagalbos. Ji ir toliau bus griežtai atskirta nuo kitų ES veiksmų sričių ir bus nuo jų nepriklausoma.

ES su dideliu susirūpinimu pažymi, kad asmenims, kuriems reikalinga pagalba, mažėja galimybių ją gauti. ES ragina visus partnerius laikytis tarptautinės teisės, įskaitant tarptautinę humanitarinę ir žmogaus teisių teisę, ir visada užtikrinti civilių gyventojų ir medicinos įstaigų apsaugą, taip pat užtikrinti, kad visi žmonės, kuriems reikia, galėtų saugiai ir nekliudomai patekti į tas įstaigas. ES smerkia visus išpuolius prieš humanitarinės pagalbos darbuotojus ir bandymus apriboti galimybes teikti humanitarinę pagalbą.

8. ES griežtai smerkia tai, kad grupuotė ISIL/„Da'esh“ sąmoningai naikina archeologijos ir kultūros paveldą Sirijoje ir Irake, ir šiuos veiksmus grindžiančią ekstremistinę ideologiją, atkreipdama dėmesį, kad tokie veiksmai pagal Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statutą gali prilygti karo nusikaltimui. ES yra įsipareigojusi padėti registruoti ir saugoti Sirijos bei Irako paveldą, imdamasi tinkamų veiksmų pagal JT ST rezoliuciją 2199, kad būtų užkirstas kelias neteisėtai prekybai kultūros vertybėmis, ir atkreipdama dėmesį į tai, kad tokia neteisėta prekyba kultūros vertybėmis tiesiogiai prisidedama prie grupuotės ISIL/„Da'esh“ ir kitų teroristinių organizacijų finansavimo.
9. ES teigiamai vertina dideles visų šalių, kurios teikia pabėgėliams prieglobstį ir apsaugą, pastangas. Ji nepagailės jokių pastangų tam, kad padėtų joms teikti apsaugą ir pagalbą pabėgėliams ir pažeidžiamoms priimančiosioms bendruomenėms, didinti atsparumą ir laikytis tarptautinės teisės, standartų, konvencijų ir humanitarinių principų, be kita ko, per reaguojant į Sirijos krizę sukurtą Europos Sąjungos regioninį patikos fondą (*Madad* fondas), kurio veikloje gali dalyvauti visi paramos teikėjai. *Madad* fondas veiks glaudžiai koordinuodamas veiklą su esamais finansavimo mechanizmais ir laikydamasis atitinkamo nacionalinio ir tarptautinio planavimo, atsižvelgdamas į JT regioniniame pabėgėlių ir atsparumo didinimo plane nustatytus prioritetus, kad būtų remiamas veiksmingas tarptautinis atsakas į krizę.
10. ES ir toliau puikiai suvokia, kokius didžiulius saugumo iššūkius šios krizės kelia regionui, visų pirma Libanui ir Jordanijai. ES pabrėžia ES ir valstybių narių nuolat teikiamos paramos svarbą ir pakartoja savo įsipareigojimą ir toliau didinti šią paramą abiem šalims, kad jos galėtų įveikti šiuos iššūkius.

11. Taryba dirbs su EIVT ir Komisija jų kompetencijai priklausančiose srityse, kad pagal planą, sparčiai ir suderintomis pastangomis įgyvendintų strategiją, be kita ko, keičiantis geriausios praktikos pavyzdžiais ir informacija. Ji dės visas pastangas, kad sutelktų tinkamą pagalbą dvišaliu lygmeniu, siekdama papildyti 1 mlrd. EUR vertės pagalbos priemonių rinkinį iš ES biudžeto, kad būtų užtikrintas svarus kolektyvinis indėlis strategijai įgyvendinti.

Taryba, EIVT ir Komisija stebės, kaip įgyvendinama strategija, be kita ko, pasitelkdamas pusmečio ataskaitas.

**

SIRIJA

12. Sirijos konfliktas trunka jau penktus metus, todėl ES pakartoja, kad, siekiant išlaikyti šalies vieningumą, suverenitetą ir teritorinį vientisumą, ilgalaikiam sprendimui rasti neatidėliotinai reikalingas Sirijos vadovaujamas įtraukus politinis procesas, kurio rezultatas būtų pereinamasis laikotarpis, remiantis 2012 m. birželio 30 d. Ženevos komunikatu ir vadovaujantis atitinkamomis JT ST rezoliucijomis. Todėl ilgalaikė taika Sirijoje negali įsivyrauti tol, kol nebus atsižvelgta į visų Sirijos visuomenės grupių teisėtus nuoskaudas ir siekius.

13. B. Assado režimo sukeltas žiaurus karas prieš savo šalies gyventojus, masiniai žmogaus teisių pažeidimai ir sistemingas kliudymas įgyvendinti demokratines reformas itin prisidėjo prie grupuotės ISIL/„Da'esh“ suklestėjimo Sirijoje. Dideles žmonių kančias dar labiau didina netoleruotinas smurtas, kurį vykdo grupuotė ISIL/„Da'esh“ ir kitos teroristinės grupuotės, pavyzdžiui, *Jabhat al-Nusra*, taip pat Sirijoje veikiančios įvairios karinės grupuotės. B. Assado režimas dėl savo vykdomos politikos ir veiksmų negali būti partneris kovoje su grupuote ISIL/„Da'esh“.

14. ES pakartoja visokeriopa remianti JT specialiojo įgaliotinio Sirijai Staffano de Misturos pastangas siekti strateginės smurto deeskalacijos, kuri turėtų palengvinti žmonių kančios ir kuria būtų grindžiamas tvarus ir įtraukus politikos procesas, kurio rezultatas būtų pereinamasis laikotarpis – to trokšta visi Sirijos gyventojai. ES ragina visas Sirijos konflikto šalis pademonstruoti aiškų ir konkretų įsipareigojimą įgyvendinti šį procesą. ES ragina tuos subjektus, kurie turi įtakos konflikto šalims, visų pirma B. Assado režimui, daryti spaudimą, kad konflikto šalys nutrauktų visus smurto veiksmus ir konstruktyviai įsitrauktų į šio proceso įgyvendinimą. ES griežtai smerkia B. Assado režimo vykdomą smurto eskalavimą, be kita ko, Aleppo mieste, nes taip menkinamos S. de Misturos pastangos.

15. ES yra pasirengusi teikti neatidėliotiną praktinę paramą pagal tarptautinę humanitarinę teisę įšaldžius karo veiksmus vietos lygiu Alepe ir kitur.

Be to, ji ieškos būdų, kaip toliau didinti teikiamą paramą vietos valdžiai ir administracijai, pagrindinių paslaugų atkūrimui ir normalių sąlygų atstatymui vietovėse, kuriose smurtas sumažėjo, be kita ko, pasitelkdama jau veikiančią Sirijos atkūrimo patikos fondą, kuris savo veiklą vykdo iš Gaziantepo.

16. ES akcentuoja, kad svarbu išsaugoti valstybės struktūras ir funkcijas, siekiant užtikrinti saugumą, tvarką ir pagrindinių paslaugų teikimą Sirijos gyventojams.

17. ES yra pasiryžusi remti visas pastangas, dedamas norint tarpusavio sutarimu rasti politinį sprendimą, grindžiamą 2012 m. birželio 30 d. Ženevos komunikatu ir atitinkamomis JT ST rezoliucijomis. Kad būtų pasiekta rezultatų, tos pastangos turi būti įtraukios, įtraukti moteris ir pilietinę visuomenę, turi būti suderintos ir jas turi papildyti pasitikėjimo stiprinimo priemonės, pavyzdžiui, turi būti nutrauktas beatodairiškas sprogdinimas, ypač vamzdinėmis bombomis, ir nebelikti savavališko sulaikymo atvejų. ES aktyviai ragins tarptautinės bendruomenės narius, kurie turi įtakos Sirijos konflikto šalims, imtis ypatingos atsakomybės siekiant, kad tos pastangos būtų sėkmingos.

18. Itin svarbus vaidmuo įgyvendinant šį procesą tenka nuosaikiajai opozicijai tiek Sirijoje, tiek už jos ribų. Tai yra vienas iš esminių būsimo politinio sprendimo ir kovos su ekstremistinėmis grupuotėmis vietoje aspektų. ES palankiai vertina Nacionalinės Sirijos opozicinių ir revoliucinių jėgų koalicijos pastangas padėti nuosaikioms grupėms susivienyti vykdant bendrą strategiją, kad Sirijos gyventojams būtų pasiūlyta alternatyva, ir skatina dėti dar daugiau pastangų. Ji toliau remis visas tuo tikslu dedamas pastangas. ES toliau teiks politinę ir praktinę paramą nuosaikiajai opozicijai.
19. ES toliau vykdys savo politiką – nustatyti papildomas sankcijas režimui ir jo rėmėjams tol, kol nesiliaus represijos. Šiuo atžvilgiu ji primena, kad šio mėnesio pradžioje ES į sąrašus įtraukė 13 papildomų asmenų ir subjektų taikydama ribojamąsias priemones atsižvelgiant į padėtį Sirijoje.
20. Rimtą susirūpinimą kelia pranešimai apie didelius, plačiai paplitusius ir sisteminius žmogaus teisių pažeidimus ir smurtą religiniu pagrindu. ES palankiai vertina JT Tyrimų komisijos devintąją ataskaitą ir smerkia joje nurodytus nusikaltimus žmoniškumui ir žmogaus teisių pažeidimus, kuriuos vykdo visų pirma B. Assado režimas ir teroristinės grupuotės. ES pritaria tam, kad būtų atnaujinti JT Tyrimų komisijos įgaliojimai. Ji taip pat pritaria tam, kad nusikaltimai Sirijoje būtų dokumentuojami siekiant užtikrinti, kad visi pažeidėjai atsakytų už savo veiksmus. ES pakartoja raginanti Saugumo Tarybą dėl padėties Sirijoje kreiptis į Tarptautinį baudžiamąjį teismą.
21. ES palankiai vertina JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2209 ir VII skyriaus nuostatas, kuriomis kuo griežčiausiai smerkiamas bet koks toksinių cheminių medžiagų, pavyzdžiui, chlooro, kaip ginklo naudojimas Sirijoje. ES pakartoja smerkianti tai, kad B. Assado režimas naudoja chlooro dujas kaip cheminį ginklą, nes tai yra akivaizdus tarptautinės teisės pažeidimas ir gali prilygti karo nusikaltimui ir nusikaltimui žmoniškumui. ES pabrėžia, kad visi, kurie yra atsakingi už tokius siaubingus veiksmus, turi būti patraukti atsakomybėn.

ES ragina B. Assado režimą išplėsti visapusišką bendradarbiavimą Cheminio ginklo uždraudimo organizacijai (CGUO) vykdant faktų nustatymo misiją. ES pakartoja, kad yra pasirengusi remti veiksmus, numatytus pagal šią ir ankstesnes rezoliucijas.

22. ES su dideliu susirūpinimu pažymi tai, kad humanitarinių poreikių toliau daugėja, o galimybei pasiekti pažeidžiamus gyventojus sudaroma vis daugiau kliūčių. ES smerkia B. Assado režimo nuolatinį nepalenkiamumą dėl humanitarinės pagalbos teikimo ir administracinių procedūrų taikymą siekiant sutrukdyti greitam ir tvariam pagalbos, įskaitant medicinos priemones, teikimui. ES pakartoja raginanti visas šalis, ypač B. Assado režimą, visapusiškai įgyvendinti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijų 2139, 2165 ir 2191 nuostatas. ES stengsis paspartinti šių rezoliucijų įgyvendinimą, kad būtų suteikta tarpvalstybinė ir konflikto zonų ribas peržengianti pagalba siekiant padėti tiems Sirijos gyventojams, kuriems labiausiai jos reikia. Be to, ES smerkia nuolatinės civilių gyventojų apgultis ir primena režimo pirminę atsakomybę užtikrinti savo šalies gyventojų apsaugą. ES yra labai susirūpinusi dėl to, kad grupuotė ISIL/*Da'esh* padarė didelį poveikį galimybei humanitarinės pagalbos agentūroms ir subjektams būti ir veikti šiaurinėje Sirijos dalyje ir taip pakenkė jų humanitarinei funkcijai.

23. ES ir jos valstybės narės daugiausia prisideda prie tarptautinio atsako į Sirijos krizę – iki šiol jos skyrė daugiau nei 3,2 mlrd. EUR pagalbai ir atkūrimo paramai nuo konflikto nukentėjusiesiems pačioje Sirijoje, pabėgėliams ir juos priėmusiems bendruomenėms kaimyninėse šalyse Libane, Jordanijoje, Irake ir Turkijoje. Prieš trečiąją tarptautinę humanitarinės paramos Sirijai konferenciją, kuri įvyks kovo 31 d. Kuveite, Taryba pakartoja valstybių narių įsipareigojimą kartu su finansiniu Europos Komisijos paketu pateikti pasiūlymų dėl naujų reikšmingų humanitarinės pagalbos ir vystymosi finansavimo įsipareigojimų, kurie atspindėtų šios krizės mastą ir tai, kad ji ilgai tęsiasi. Be to, Taryba ragina visus tarptautinius partnerius Kuveite taip pat pateikti pasiūlymų dėl reikšmingų įsipareigojimų, o ilgesniu laikotarpiu taip pat padidinti savo atitinkamą paramą, skirtą dėl Sirijos krizės nukentėjusiems žmonėms regione, ir jos nuspėjamumą.

**

IRAKAS

24. ES pakartoja tvirtai remianti Irako vieningumą, suverenitetą ir teritorinį vientisumą. Ji taip pat pabrėžia tvirtai palaikanti Irako vyriausybę, kuriai vadovauja Ministras Pirmininkas Haider al-Abadi, ir palankiai vertina šios vyriausybės įsipareigojimą toliau tęsti reformas ir išsamų dialogą siekiant įtraukties, nacionalinio susitaikymo, ilgalaikės taikos ir stabilumo, ir šiame kontekste palankiai vertina konkrečią pažangą, padarytą keliose srityse, įskaitant tai, kad priimtas biudžetas. ES ragina vyriausybę ir Atstovų tarybą suintensyvinti pastangas vykdant reformą, kad pažanga būtų daroma sparčiau. Ji akcentuoja Irako federalinės vyriausybės ir Kurdistano regiono vyriausybės susitarimo dėl pajamų perdavimo ir naftos svarbą ir ragina abi vyriausybes konstruktyviai spręsti likusius neišspręstus klausimus. Ji ragina regiono šalis remti Irako vyriausybės pastangas atkurti ilgalaikę taiką ir stabilumą Irake.
25. ES apgailestauja, kad Irake vis dar veikia ir brutalius veiksmus vykdo ISIL/„Da'esh“, ir primygtinai teigia, kad būtina išspręsti pagrindinę politinę ir saugumo krizę Irake siekiant nugalėti ISIL/„Da'esh“ ir užtikrinti ilgalaikį stabilumą. Ji ragina visus Irako visuomenės subjektus susivienyti kovoje prieš ISIL/„Da'esh“. Rimtą susirūpinimą kelia pranešimai apie rimtus ir plačiai paplitusius žmogaus teisių pažeidimus, ir smurtą religiniu pagrindu. ES pabrėžia visiško tarptautinės teisės, žmogaus teisių ir teisinės valstybės principų laikymosi svarbą siekiant stabilizuoti padėtį Irake. Ji smerkia įvairių ginkluotų grupuočių įvykdytas, kaip neseniai pranešta, neteismines mirties bausmes ir primena, kad kova su terorizmu bus sėkminga tik vykdant ją visapusiškai laikantis tarptautinių žmogaus teisių. Ji akcentuoja, kad reikia atkurti įtraukias ir demokratiškai valdomas Irako saugumo pajėgas, ir pabrėžia, kad visos ginkluotos grupuotės turi tapti pavaldžios Irako vyriausybei ir būti jos kontroliuojamos ir kad asmenys, vykdę pažeidimus ir smurtą, turi būti patraukti atsakomybėn. ES pakartoja raginimą Irakui prisijungti prie Romos statuto.

26. ES ragina Irako vyriausybę, taip pat Kurdistano regiono vyriausybę dėti visas įmanomas pastangas siekiant užtikrinti, kad humanitarinė pagalba pasiektų visus šalies viduje perkeltus asmenis ir pabėgėlius laikantis tarptautinės teisės ir humanitarinių principų. ES ragina visas susijusias valdžios institucijas sustiprinti dabartines šalies viduje perkeltų asmenų registravimo pastangas ir suteikti vienodą apsaugą visoms etninėms ir religinėms bendruomenėms, kurios sudaro Irako visuomenę, taip pat ir Sirijos pabėgėliams. Ji pabrėžia, kad svarbu prireikus sustiprinti civilinės ir karinės veiklos koordinavimą laikantis humanitarinės teisės.

2014 m. ES ir jos valstybės narės buvo antroji pagal apimtį humanitarinės pagalbos teikėja reaguojant į krizę Irake – suteikta 163 mln. EUR skubios humanitarinės pagalbos. 2015 m. ES suintensyvins savo humanitarines pastangas.

27. ES įsipareigoja visapusiškai remti Irako vyriausybės ir Kurdistano regiono vyriausybės pastangas vykdant būtinas reformas įvairiuose sektoriuose. ES pareiškia apie savo pasirengimą glaudžiai bendradarbiauti su Irako partneriais naudojantis visomis turimomis priemonėmis, kaip nurodyta bendrame komunikate, įskaitant ES ir Irako partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą, susitaikymo ir taikos kūrimo iniciatyvas, skaidrumo ir atskaitingumo priemones, be kita ko, saugumo sektoriuje ir teisminėje sistemoje, kuriuos reikia stiprinti, paramos vystymuisi teikimą ir bendradarbiavimą kovoje su terorizmu. Be to, ES ir valstybės narės tebėra įsipareigojusios teikti ilgalaikę paramą.

**SIRIJAI IR IRAKUI, TAIP PAT „DA'ESH“ KELIAMOS GRĖSMĖS KLAUSIMUI
SKIRTOS ES REGIONINĖS STRATEGIJOS ELEMENTAI**

Santrauka

2014 m. spalio 20 d. Užsienio reikalų taryba išreiškė ES pasiryžimą nuosekliai ir koordinuotai spręsti su Sirijos ir Irako krize bei „Da'esh“ keliamą grėsmę susijusius klausimus². Šiuo tikslu ji paragino Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotoją parengti visapusišką regioninę ES strategiją.

Šio bendro komunikato tikslas – nustatyti, kokių veiksmų imsis ES ir jos valstybės narės, kad atkurtų taiką ir saugumą Sirijoje ir Irake. Šie veiksmai grindžiami nuodugnia abiejų šalių ir dabartinę krizę sunkinančių veiksnių, įskaitant represinį diktatorišką valdymą, ginkluotus konfliktus, atskirtį skatinančią korupcinę valdžią, žmogaus teisių pažeidimus, pasidalijimą pagal religijas, tam tikrų sunitų grupių pilietinių teisių apribojimą, taip pat regionų valdžios institucijų įtemptus santykius ir jų neigiamą poveikį Sirijos ir Irako vidaus reikalams, analize.

Čia išdėstytais ES veiksmiais, grindžiamais atlikta analize ir įvairiomis strategijomis³, siekiama:

- nustatyti ES interesus ir ES indėlį į platesnes tarptautines pastangas siekiant užtikrinti ilgalaikę taiką ir saugumą Sirijoje, Irake ir visame regione bei kovoti su „Da'esh“ grėsme;
- nustatant bendrą atsakomybę už strategiją ir bendrus tikslus, užtikrinti ES ir jos valstybių narių veiksmų tarpusavio papildomumą;
- spręsti klausimus, susijusius su Irako ir Sirijos krizių panašumais (iš esmės – terorizmo grėsme ir šių krizių sukeltomis rimtomis humanitarinėmis pasekmėmis) bei skirtumais;
- paskatinti regiono šalis prisiimti konkrečių atsakomybę užbaigti krizę ir spręsti „Da'esh“ ir kitų teroristinių grupuočių smurtinio ekstremizmo, visų pirma keliančio grėsmę joms pačioms, problemą ir užtikrinti adekvačią ES pagalbą jų pastangoms paremti;
- pripažinti, kad saugumo ir kovos su terorizmu intervencija turi tam tikrų apribojimų, kad ir kokie reikalingi artimiausiu laikotarpiu būtų kariniai veiksmai. Todėl ES atsako esmė – pabrėžti, kad reikia tvaraus ir nuoseklaus išipareigojimo reguliuoti konflikto eigą diplomatinėmis priemonėmis ir ilgalaikiu politinių reformų, socialinio ir ekonominio vystymosi ir etninių grupių bei religijų susitaikymo rėmimu.

² „Da'esh“ – vadinamosios Irako ir Levanto islamo valstybės akronimas arabų kalba.

³ 2013 m. birželio 24 d. Komunikatas JOIN(2013)22 *Visapusiško ES atsako į Sirijos krizę koncepcija; ES kovos su terorizmu / užsienio kovotojais strategija*, priimta Užsienio reikalų tarybos 2014 m. spalio 20 d., ref. 14451/14.

Šiame bendrame komunikate pristatomi veiksmai papildo vienas kitą, todėl iš esmės turi būti vykdomi tuo pačiu metu. Tikslus įvairių siūlomų veiksmų eiliškumas turės būti nustatytas pradėjus vykdyti šią strategiją, nes ES turi reaguoti į kintančias aplinkybes regione ir siekti suderinti savo pastangas su tarptautinės bendruomenės pastangomis.

- *Kad pasiektų savo tikslus ir užtikrintų savo veiksmų efektyvumą, ES turi užtikrinti tvarų ir nuspėjamą finansavimą, atitinkantį precedento neturinčias regiono reikmes. Todėl Komisija siūlo iš 2015 m. ir 2016 m. ES biudžeto skirti 1 mlrd. EUR vertės pagalbos paketą. Daugiau informacijos pateikiama prie šio komunikato pridedamoje Finansinėje pažymoje.*

1. APLINKYBĖS

Sirijai ir Irakui skirtos išsamios ES politikos programos reikmė

Artimųjų Rytų regionas atsидūrė gilioje krizėje. Konfliktai Sirijoje ir Irake – tiek krizės atspindys, tiek jos „variklis“ – vis labiau didina kaimyninių šalių ir viso regiono destabilizavimo potencialą. Šios krizės sukėlė humanitarinę katastrofą – namus turėjo palikti daugiau kaip 13,5 mln. žmonių (kaimyninėse šalyse dabar yra 3,8 mln. Sirijos pabėgėlių, o Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuras (UNHCR) prognozuoja, kad iki 2015 m. pabaigos jų bus 4,3 mln; šalies viduje perkelti 7,6 mln. sirų), humanitarinės pagalbos reikia daugiau kaip 17 mln. žmonių (12,2 mln. Sirijoje ir 5,2 mln. Irake).

Praėjus daugiau kaip ketveriems metams nuo žiauraus konflikto Sirijoje pradžios „Da'esh“ paskelbtas siekis veikti kaip alternatyviai, ideologiškai radikaliai valstybei šio regiono, visų pirma Sirijos ir Irako rajonų, kur vietos valdžios institucijos žlugo ir kur vyrauja politinė bei socialinė ir ekonominė marginalizacija, ir kitų pasaulio šalių ekstremistams pasirodė patrauklus.

ES, kaip svarbios veikėjos šiame regione, pareiga – užtikrinti, kad veiksmingai ir nuosekliai naudojantis jos įtaka ir įvairiomis priemonėmis būtų ginama žmonių gyvybė, orumas bei teisės ir padedama susidoroti su krize koordinuojant veiklą su regioniniais ir tarptautiniais partneriais. Visų pirma ši strategija bus grindžiama *ES kovos su terorizmu / užsienio kovotojais strategija* ir bendru komunikatu *Visapusiško ES atsako į Sirijos krizę koncepcija* ir juos papildys. Be to, yra rimtų su ES interesais susijusių priežasčių, kodėl ES turėtų rūpėti aktyviau veikti Sirijoje, Irake ir kaimyninėse šalyse. Tai, be kita ko, visuotinai pripažintų vertybių ir teisių, kuriomis grindžiama Europos užsienio politika, pažeidimai; pavojus, kad žlugs valdžios institucijos ir kils politinis chaosas jau ir taip sunkumų patiriančiose pabėgėlius priimančiose šalyse, pavyzdžiui, Libane ir Jordanijoje, o tai didins gyventojų perkėlimo sukeltas migracijos ir prekybos žmonėmis problemas; „Da'esh“ kontroliuojama teritorija, apimanti dvi valstybes; pavojus, kad „Da'esh“ terorizmo idėjos pasklis į kitas šalis ir toliau destabilizuos regioną; ES valstybių narių (ir kitų šalių) piliečių, įstojusių į teroristų gretas kaip užsienio teroristai kovotojai, ES saugumui keliamo grėsmė; alternatyviosios sąnaudos, susijusios su Sirijos ir Irako kaip tvarios Artimųjų Rytų taikos partnerių, taip pat prekybos partnerių ir energijos tiekėjų, pradimu bei kultūros paveldo praradimas.

Pagrindiniai faktai

Sirija nuo 1966 m. karinio perversmo, po kurio į valdžią atėjo autokratinė partija „Ba'ath“, išgyveno represinio stabilumo ir įvairių konfesijų sambūvio laikotarpį. Po tėvo mirties 2000 m. į valdžią atėjęs Basharas al-Assadas žadėjo politines ir laipsniškas ekonomikos reformas, tačiau pažadus tesėjo tik iš dalies. Sirijos ekonomikos atvėrimas ir su tuo susijęs privačiojo sektoriaus augimas atskleidė didelį socialinį disbalansą. Būtinės struktūrinės reformos, kurias ES skatino suteikdama Sirijai galimybę prisijungti prie Asociacijos susitarimo⁴, taip ir nebuvo visapusiškai įgyvendintos. Nacionalinės ekonomikos liberalizavimas padėjo ekonomikai augti, tačiau didžiausios naudos iš to gavo su režimu susijęs elitas ir saugumo aparatas; tvaraus ir nešališko vystymosi liberalizavimas nepaskatino.

2011 m. B. al-Assado režimas Sirijoje brutaliai numalšino taikius protestus, kuriais siekta demokratijos, kurie buvo rengiami kitose šalyse vykstančių Arabų pavasario judėjimų pavyzdžiu bei kuriais siekta išreikšti nusivylimą vyraujančiu neįtraukiu politiniu ir ekonominiu režimu. Tai paskatino dalį Sirijos gyventojų pradėti ginkluotą sukilimą. Brutalus B. al-Assado režimo protestų ir maištų malšinimas, didžiuliai žmogaus teisių pažeidimai, sistemingas demokratiškas reformų stabdymas ir besitęsiantys konfliktai be vilties juos užbaigti – visa tai palaipsniui atvedė prie to, kad nuosaikios opozicijos sąskaita ekstremistų grupės įgavo vis daugiau galių. Kariaujančias šalis rėmė išorės jėgos, o tai dar labiau blogino padėtį. Padidėjo „Jabhat al-Nusra“ – oficialios „Al-Qaeda“ atšakos Sirijoje bei „Da'esh“ patrauklumas ir pajėgumai. 2014 m. „Da'esh“ pavyko išplėsti savo kontrolę į naftos ir dujų turtingas Rytų Sirijos ir Vakarų Irako teritorijas bei Sirijos–Turkijos sienos perėjimo punktus, dėl kurių anksčiau kovota su kitomis ginkluotomis grupuotėmis.

Irake 2003 m. žlugus Saddamo Husseino režimui prasidėjo nestabilumo, religinio pobūdžio konfliktų ir teroristų smurto etapas, o tarptautinė bendruomenė, įskaitant ES, dėjo didžiules pastangas, kad paremtų Iraką pereinamuoju laikotarpiu. 2012 m. ES ir Irakas pasirašė Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą (PBS). Nors buvo rengiama demokratinė konstitucija, augo naftos gavyba, gerėjo makroekonominis stabilumas, Irako pereinamąjį laikotarpį varžė besitęsiantis smurtas, politinis nestabilumas, autoritarinis režimas, atskirtį skatinanti valdžios politika, didelė korupcija ir struktūrinių ekonomikos reformų stoka.

Neigiamos tendencijos dar labiau išryškėjo 2011 m. pabaigoje iš šalies išvykus JAV kariams. Politiniams sprendimams po 2003 m. vis labiau nepritarė didelė dalis sunitų; to priežastys buvo įvairios – išstūmimas iš politinių sprendimų priėmimo sistemos; nepakankamas sunitų gyvenamų vietovių išsivystymas ir dėl to neadekvačios pagrindinės paslaugos; savavališkas partijos „Ba'ath“ įtaką mažinančių teisės aktų taikymas; S. Husseino eros karinio personalo pašalinimas iš Irako saugumo pajėgų; griežtos viešosios tvarkos palaikymo priemonės sunitų gyvenamose vietovėse, įskaitant dokumentais patvirtintus sunitų nužudymus; prasta žmogaus teisių gynimo sistema ir plačiai paplitusi korupcija bei nepotizmas. Tuo pačiu metu šiitų bendruomenei naujasis režimas po ilgų sunitų priespaudos metų padėjo jaustis vis tvirčiau, tačiau šiitų dominuojama vyriausybė niekad nesulaukė visapusiškos visos šalies paramos. Sunitų teroristų atakos prieš šiitus dar labiau padidino religinį susiskaldymą. 2013 m. sunitų grupės pradėjo maištauti prieš federalinę vyriausybę ir taip nutiesė kelią „Al-Qaeda“ pavyzdžio įkvėptų teroristų grupuočių, visų pirma „Da'esh“ ir vadinamosios neo-„Ba'ath“, atgimimui; šios grupuotės 2014 m. birželio mėn. užėmė didžiules Vakarų ir Šiaurės Irako teritorijas.

⁴ Dėl Asociacijos susitarimo derėtasi 1997–2004 m. bei 2008 m., tačiau jis taip ir nebuvo pasirašytas.

Taigi, „Da'esh“ savo tikslų siekė pasinaudodama tiek Sirijos, tiek Irako sunitų nepasitenkinimu.

„Da'esh“ grėsmė Sirijai, Irakui ir kaimyninėms šalims

„Da'esh“ ir kitos teroristų grupuotės Sirijai, Irakui, regionui ir visai tarptautinei bendruomenei kelia naujo pobūdžio grėsmę.

- „Da'esh“ – tarpvalstybinis fenomenas, apimantis dvi suverenas valstybes; ši grupuotė siekia veikti kaip valstybė (kontroliuoti teritoriją, rinkti pajamas centriniam biudžetui finansuoti, nustatyti mokesčius, teikti pagrindines paslaugas ir t. t.). Jos akivaizdūs teroristiniai ir nusikalstami veiksmai Sirijoje ir Irake vykdomi kartu su kariniais veiksmais, panašiais į sukilėlių veiksmus. Lojalumą ir paramą šiai grupuotei išreiškė ne viena panaši Arabų, Afrikos ir Azijos šalių organizacija.
- „Da'esh“ ciniškai piktnaudžiauja islamo aukso amžiaus politinės istorijos vaizdiniais. Kalifatas vaizduojamas kaip politinės ir kultūrinės vienovės siekių įkūnijimas. Ši grupuotė yra išreiškusi troškimą išplėsti savo teritoriją į kaimynines šalis: Libaną, Jordaniją ir Persijos įlankos šalis. Jos siekis užimti kuo didesnę teritoriją, pajėgumai, tikslinio viešinimo ir tinklaveikos formos (visų pirma dėl sumanaus naudojimosi socialinės žiniasklaidos priemonėmis) neturi precedento. Grupuotės veiksmai patrauklūs įvairioms kitoms regiono, Šiaurės ir Užsachario Afrikos bei Azijos grupėms. Kai kurios iš šių grupių yra išreiškusios savo lojalumą „Da'esh“. Vadinamojo kalifato paskelbimas, po kurio imtasi tarptautinių karinių veiksmų šiai terorizmo grėsmei įveikti, į Sirijos ir Irako teroristų grupes pritraukė nemenką užsienio teroristų kovotojų srautą.
- „Da'esh“ ėmėsi apgalvotos taktikos, kad įtvirtintų savo valdžią teritorijose, kur valdžios institucijos žlugo, o jos didžiuliai žmogaus teisių pažeidimai gali būti prilyginami nusikaltimams žmoniškumui ir karo nusikaltimams: tai masinės civilių žudynės, vergija, kankinimai, savavališkas mirties bausmės vykdymas, plačiai paplitęs seksualinis smurtas ir smurtas dėl lyties, etninių ir religinių mažumų bei sunitų bendruomenės narių, tariamai keliančių grėsmę, persekiojimas. Tai sukėlė didelio masto gyventojų persikėlimą regione, traumavo perkeltuosius asmenis, visų pirma moteris ir vaikus, nulėmė didžiulius pabėgėlių srautus į kaimynines šalis bei padidino migracijos spaudimą ES.
- „Da'esh“ skatina neteisėtai iškasinėti archeologinius ir kultūrinius objektus ir naudoja žmonijos paveldo vietas, įskaitant įtrauktąsias į Pasaulio paveldo sąrašą, kariniams tikslams ir taip palaipsniui jas naikina.
- Gali būti, kad „Da'esh“ yra pati save finansuojanti teroristinė organizacija, gaunanti pajamų iš nelegalios prekybos nafta ir kitomis prekėmis, mokesčių, prekybos žmonėmis, neteisėtos prekybos kultūros prekėmis, grobimų siekiant išpirkos ir plėšimų (įskaitant bankų plėšimus), todėl jai nebereikia kliautis regiono rėmėjų pinigėmis aukomis.

Kurdų klausimas

Smurto protrūkiams paskatino kurdų bendruomenės sustiprinti savivaldą arba siekti nepriklausomybės ir drauge dorotis su poveikiu abiejų šalių vientisumui ir – potencialiai – ilgalaikiam stabilumui.

Irake ilgus metus ignoruoti Kurdistano regiono ir federalinės vyriausybės nesutarimai, pavyzdžiui, dėl pajamų pasidalijimo nuolatinio mechanizmo nustatymo (angliavandenilių įstatymo) ir ginčytinų teritorijų statuso, šiuo metu dar labiau didina uždavinių, kuriuos Irako vyriausybė turi skubiai spręsti, našta, nors tuo pačiu metu jai tenka dėti pastangas kovoti su „Da'esh“.

Sirijos kurdams nuo 2011 m. pradžios Sirijos režimas darė spaudimą nesikišti į Sirijos sukilimą ir mainais siūlė de facto autonomiją daugiausia kurdų apgyvendintiems šiaurės rytų Sirijos regionams. Nuo pat „Da'esh“ susikūrimo Sirijos kurdai, drauge su kaimyninių šalių kurdais, stojo į pirmąsias kovotojų su „Da'esh“ gretas. Pirmiausia jie gynė kurdų apgyvendintas vietas Sirijoje (2013 m.) ir Irake (Sindžaro kalnuose 2014 m.) bei prieigą iš Sirijos pusės prie likusios Irako Kurdistano regiono dalies. Vėliau jie taip pat gynė apgultą Kobanės miestą ir kitus daugiausia kurdų apgyvendintus autonomiškais pasiskelbusius rajonus.

Bet kokią ES paramą ginkluotam kurdų pasipriešinimui „Da'esh“ turi lydėti tvirtas pažadas regiono valstybėms, kad ES visada gerbs jų teritorinį vientisumą.

Šalutinio poveikio kaimyninėms šalims pavojus

Libanas

Konfliktas Sirijoje ir didžiulis registruotų ir neregistruotų pabėgėlių skaičius Libane (2015 m. sausio mėn. duomenimis – maždaug 1,2 mln., t. y. daugiau nei 25 proc. visų Libano gyventojų) dar labiau didina įtampą Libano visuomenėje, institucijose bei bendruomenėse ir kelia sunkumų, susijusių su menkais gamtos ištekliais. Nors Libano vyriausybė Sirijos konflikto atžvilgiu nusprendė vykdyti vadinamąją atsiribojimo politiką, grindžiamą 2012 m. birželio mėn. Baabda deklaracija, „Hezbollah“ ir sunitų teroristų grupuotės palaipsniui ėmė aktyviau dalyvauti konflikte. Libano saugumo pajėgų ir Sirijos ginkluotų grupuočių susirėmimai Arsale ir jo apylinkėse rytų Bekaa regione 2014 m. rugpjūčio mėn. bei dažni susirėmimai Tripolyje parodė, kad šiaurės Libanui yra iškilusi reali grėsmė.

Jordanija

Palyginti su Libanu, Jordanijos gyventojų sudėtis yra gerokai homogeniškesnė, bent jau religijos atžvilgiu. Tačiau tai, kad šalyje yra per 600 000 Sirijos pabėgėlių, kelia sunkumų, susijusių su paslaugų teikimu ir menkais gamtos ištekliais, visų pirma vandens trūkumu. Kaip ir Libane, būtina spręsti su galimybėmis mokytis ir dirbti susijusius klausimus.

Turkija

Turkijos vyriausybės duomenimis, Turkijoje yra daugiau kaip 1,65 mln. Sirijos pabėgėlių – tai didžiausia pabėgėlių sirų bendruomenė. Turkija taip pat teikia nemenką humanitarinę pagalbą (vyriausybės skaičiavimais – daugiau kaip 4 mlrd. USD nuo 2011 m.). Turkija ragina sustiprinti tarptautinę paramą, kad būtų galima įveikti krizės pasekmes.

2. TIKSLAI

Bendras šios strategijos tikslas – įveikti „Da'esh“ ir kitų teroristų grupuočių keliamą grėsmę regiono ir tarptautiniam stabilumui ir drauge sudaryti sąlygas įtraukiam politiniam pereinamajam laikotarpiui Sirijoje ir tvariam stabilumui Sirijoje ir Irake bei pabėgėlius priėmusiose regiono šalyse ir palengvinti besitęsiančio smurto ir perkėlimo sukeltas žmonių kančias.

- Strategijoje numatomos įvairios politinio lygmens ir oficialiojo lygmens diplomatinės priemonės, komunikacinė veikla ir praktinės rėmimo priemonės. Kad pasiektų savo tikslus ir užtikrintų savo veiksmų efektyvumą, ES turi užtikrinti tvarų ir nuspėjamą finansavimą, atitinkantį precedento neturinčias regiono reikmes. Todėl Komisija siūlo iš 2015 m. ir 2016 m. ES biudžeto skirti 1 mlrd. EUR vertės pagalbos paketą. Daugiau informacijos pateikiama prie šio komunikato pridedamoje Finansinėje pažymoje.

Svarbus sėkmingo ES strategijos įgyvendinimo veiksnys – ES ir jos valstybių narių veiksmų sinergija ir papildomumas tiek politiniu, tiek veiklos lygmenimis. Politiniu lygmeniu šia strategija turėtų būti sukurta sistema, padedanti veiksmingiau derinti ES ir valstybių narių diplomatinės pastangas. Veiklos lygmeniu strategija turėtų padėti sukurti bendrą finansavimo didinimo bei ES paramos teikėjų koordinavimo bei bendro programavimo (be kita ko, naudojantis fondu „Madad“ – specialiai Sirijos krizei skirtu ES regioniniu patikos fondu) sistemą. Valstybės narės raginamos toliau telkti paramą dvišaliu lygmeniu siekiant užtikrinti, kad jų kolektyvinės pastangos bent prilygtų įnašui iš ES biudžeto.

Teikiant humanitarinę pagalbą pažeidžiamiausioms gyventojų grupėms bus atsižvelgiama į jų reikmes ir visapusiškai laikomasi tarptautiniu lygmeniu pripažintų humanitarinių žmoniškumo, neutralumo, nešališkumo ir nepriklausomumo principų.

2.1 SIRIJOS, IRAKO IR KITŲ KONFLIKTO PAVEIKTŲ ŠALIŲ BENDRI TIKSLAI

2.1.1 Skatinti saugumo ir ilgalaikės taikos rėmimo veiklą regione

Tvari ES aukšto lygio diplomatija šiame regione turi lemiamos svarbos skatinant būtinus pokyčius. Šio regiono šalys – visų pirma Persijos įlankos šalys, Egiptas, Turkija ir Iranas – patiria įvairialypį tiesioginį poveikį ir, Artimųjų Rytų visuomenės nuomone, gali kur kas geriau prisidėti prie kovos su „Da'esh“ nei platesnės tarptautinės bendruomenės atstovai. Be to, tai yra šių šalių interesas, nes rimčiausias Sirijos ir Irako krizės šalutinis poveikis gresia būtent joms. Svarbiausių regiono veikėjų konkurencija – vienas iš smurtą ir religinę nesantaiką Sirijoje, Irake ir kitose šalyse, kuriose klesti „Da'esh“, skatinančių veiksnių. Dėl šių priežasčių ES turi skatinti regiono veikėjus prisiimti atsakomybę kovoti su „Da'esh“ keliamą grėsmę ir skatinti taiką regione, sutelkiant dėmesį į bendro intereso sritis. ES taip pat turi remti ir stiprinti nuosaikias regiono grupes ir viešinti alternatyvias vizijas, neatitinkančias teroristų grupuočių vizijos.

ES dalyvavimo priemonės

Tikslinis politinis ir diplomatinis įsitraukimas į regiono šalių veiklą dvišaliu ir kolektyviniu lygmeniu per Arabų Valstybių Lygą, Persijos įlankos bendradarbiavimo tarybą ir Islamo bendradarbiavimo organizaciją, taip pat į kitų paramą teikiančių šalių ir organizacijų veiklą. Reikėtų ne tik aiškiai pasmerkti „Da'esh“, bet ir diskutuoti apie kultūrų įvairovę, religiją ir ideologiją siekiant įveikti smurtinį ekstremizmą, remti mokslo diplomatiją ir kitų formų tiesioginius žmonių ryšius, taip pat dėti pastangas, kad ES būtų geriau suprantama, kas vyksta Artimųjų Rytų regione.

2.1.2 Izoliuoti ir nugalėti „Da'esh“ kaip karinę jėgą ir teroristinę organizaciją ir kovoti su „Da'esh“ ideologine įtaka

○ Remti ir stiprinti su „Da'esh“ kovojančias pajėgas

Tarptautinės kovos su „Da'esh“ koalicijos⁵ planuojamas karinis atsakas – oro antpuoliai „Da'esh“ pajėgoms įveikti ir mirtinų bei nemirtinų ginklų tiekimas, Irako saugumo pajėgų, kurdų pajėgų „Peshmerga“ ir, tiek, kiek tai įmanoma, nuosaikiosios Sirijos opozicijos mokymas ir žvalgybinė parama. Taryba kol kas nėra priėmusi jokio sprendimo dėl ES lygmens dalyvavimo karinėse operacijose. ES nėra nustačiusi uždavinio koordinuoti veiklą ar veikti kaip informacijos apie ginklų ar kitos karinės pagalbos tiekimą koordinavimo mechanizmas, nors tą galima numatyti. Be to, ES turi užtikrinti, kad jos dedamos pastangos būtų pakankamai lanksčios ir jas būtų galima pritaikyti prie vykdomų karinių operacijų.

○ Sustabdyti užsienio teroristų kovotojų ir „Da'esh“ skirtų lėšų bei ginklų srautą

Vadovaudamasi *ES kovos su terorizmu / užsienio kovotojais strategija*, kuri yra išsamesnės regioninės strategijos dalis, ES sustiprins pastangas izoliuoti „Da'esh“ ir užkirsti kelią šios grupuotės veiklai reikalingų išteklių srautui, kaip nustatyta atitinkamose JT Saugumo Tarybos rezoliucijose ir visapusiškai laikantis ES ir tarptautinių žmogaus teisių standartų. Tam reikia atviro aktyvesnio politinio dialogo su Turkija ir Persijos įlankos valstybėmis, koordinuojant šią veiklą su kitais partneriais (įskaitant JAV). Toks dialogas būtų susietas su praktine pajėgumų didinimo veikla siekiant užtikrinti, kad regiono šalys būtų pajėgios veiksmingai įveikti užsienio kovotojų keliamą grėsmę ir kad grupuotei „Da'esh“ būtų veiksmingai taikomos sankcijos ir kitos kovos su ja priemonės, be kita ko, stiprinant sienų kontrolę. Dar vienas su šiomis priemonėmis susijęs tikslas – nustatyti fizinius asmenis, padariusius nusikaltimų žmoniškumui ir karo nusikaltimų, įveikti korupciją ir kontrabandą, iš kurių „Da'esh“ gauna naudos, ir imtis teisinių veiksmų prieš visus susijusius asmenis. Be to, prireiks didesnės finansinių srautų kontrolės finansų įstaigose ir tradiciniuose finansų tinkluose.

ES taip pat sieks užkirsti kelią smurtiniam ekstremizmui regiono šalyse, vykdyti radikalizacijos panaikinimo ir radikalizacijos prevencijos programas. ES kovos su terorizmu ir užsienio kovotojais pajėgumų didinimo veikla turės būti laikoma prioritetine atsižvelgiant į šalių partnerių pajėgumus tenkinti žmogaus teisių ir pilietinių bei politinių laisvių kriterijus. Svarbiausia sritis, kurią turėtų remti ES – regiono šalių kovos su terorizmu įstatymų reforma.

5

Tarptautinei koalicijai, pradėjusiai veiklą 2014 m. rugsėjo mėn., priklauso per 60 šalių, įskaitant svarbiausias regiono šalis. ES remia šios koalicijos veiklą, be kita ko, karinius veiksmus pagal tarptautinę teisę.

Kad kovos su terorizmu pastangos būtų pagrįstos, būtina atskirti „Da'esh“ ir kitas teroristų organizacijas nuo kitų grupių, puoselėjančių nesmurtinių formų politinį islamą. ES diplomatijos tikslas – įspėti, kad tokių grupių slopinimas gali privesti prie tokių grupių suradikalėjimo. Svarbu užtikrinti, kad šalių partnerių teisėsaugos priemonės būtų privalomos ir proporcingos ir nesumenkintų būtiniausių žmogaus teisių apsaugos standartų.

ES dalyvavimo priemonės: ES veiklą šioje srityje sudarys valstybių narių ir ES veiksmai, pagrįsti jų įvykdomumo vertinimu ir kintančiais prioritetais. Tai, be kita ko, politinis ir ekspertų dalyvavimas regiono šalių atitinkamų institucijų veikloje; ES valstybių narių įnašai; prireikus *Pagalbinės taikos ir stabilumo užtikrinimo priemonės (IcSP)*, *Europos kaimynystės priemonės (ENI)* ir *BUSP* finansavimas. ES veiksmai turi būti įgyvendinami laikantis ES pagrindinių teisių chartijos.

Užsienio kovotojai

- Veiksmai, kuriais siekiama sustabdyti užsienio kovotojų srautą į Siriją ir (arba) Iraką ir spręsti su sugrįžusiais kovotojais susijusias problemas (šis klausimas išsamiau bus aptariamas 2015 m. pradžioje, atsižvelgiant į ES kovos su terorizmu / užsienio kovotojais strategijoje nustatytus tikslus).

- Parama Turkijai, Libanui ir Jordanijai, kad būtų sustiprinta sienų apsauga.

- Regiono pajėgumų didinimas, kad būtų galima įgyvendinti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2178, taip pat sienų valdymo ir apsaugos srityje, įskaitant sprogstamųjų medžiagų paiešką ir oro uostų infrastruktūros ir išplanavimo išmanymą.

- Policijos ir teisminių institucijų tarptautinio bendradarbiavimo stiprinimas siekiant remti tyrimus dėl užsienio kovotojų ir jų baudžiamąjį persekiojimą; nustatyti ir dokumentuoti užsienio kovotojų judėjimą, be kita ko, priimant ES teisės aktus dėl keleivio duomenų mainų su pagrindiniais ES partneriais, teisės į duomenų apsaugą apribojimo atžvilgiu laikantis proporcingumo principo; nustatyti nusikalstamus finansavimo šaltinius, įskaitant prekybą žmonėmis; išardyti neteisėtus ginklų ir (arba) šaudmenų tiekimo kanalus; užkirsti kelią nusikaltėliškam interneto naudojimui teroristų samdymo ir terorizmo praktikos sklaidos tikslais.

- Bendrų vidaus ir išorės saugumo metodų plėtotė ir susiję ekspertų tinklai, kurie kovotų su besivystančia „Da'esh“ komunikacijos ir propagandos metodologija.

- Bendradarbiavimas su Tarptautiniu baudžiamuoju teismu, be kita ko, renkant įrodymus, nustatant nusikaltėlius ir kaupiant liudininkų parodymus.

Kova su propaganda ir smurtiniu ekstremizmu

- Atitinkamų Sirijos, Irako ir kitų regiono šalių (įskaitant užsienio kovotojų kilmės šalis) veikėjų komunikacijos kampanijų, kuriomis siekiama diskredituoti „Da'esh“ ideologiją, pasmerkti žmogaus teisių pažeidimus, kovoti su smurtiniu ekstremizmu ir neapykantą kitoms regiono grupėms kurstančiomis kalbomis, rėmimas.
- Kovos su smurtiniu ekstremizmu projektų rėmimas Libane ir Jordanijoje bei kitose regiono šalyse, tiksline grupe pasirenkant aktualiausias visuomenės grupes, visų pirma jaunimą.
- Radikalizavimo kalėjimuose prevencija vykdant kompleksines sulaikytųjų ar į laisvę išleidžiamų teroristų grupuočių narių reintegracijos ar atgrasymo programas regione ir ES.
- Regiono valdžios institucijų ir atitinkamų visuomenės veikėjų skatinimas imtis tikslių priemonių, kad būtų užkirstas kelias radikalizavimui ir kurstymui viešose vietose (įskaitant universitetus).
- *Teroristų finansavimas ir sankcijos*
 - JT sankcijų, įskaitant su „Da'esh“ lėšomis susijusius paskyrimus ir priemones, rėmimas. Tinkamas įgyvendinimas ir stebėseną (vykdant tarptautines konsultacijas).
 - Kaimyninių šalių pajėgumų didinimo rėmimas, kad būtų kovojama su teroristų finansavimu ir su tuo susijusia korupcija.
 - Raginimas teikti siūlymus JT sankcijų „Al-Qaeda“ tinklui komitetui dėl „Da'esh“ remiančių papildomų asmenų ir subjektų įtraukimo į sąrašą pagal JT Saugumo Tarybos rezoliuciją Nr. 2170; tai, pavyzdžiui, galėtų būti Sirijos ir Irako naftos juodojoje rinkoje veikiantys tarpininkai.
 - Prireikus ES galėtų sukurti atskirą sankcijų sistemą, kuri papildytų JT sankcijas „Al-Qaeda“ tinklui. Bet kokia sankcijų sistema turi derėti su ES pagrindinių teisių chartija ir ES Teisingumo Teismo vadinamųjų Kadi bylų jurisprudencija⁶.
 - Baudžiamosios veikos tyrimų ir teismo bendradarbiavimo skatinimas siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn užsienio kovotojus ir teroristus samdančias organizacijas ir konfiskuoti jų nusikalstamu būdu įgytą turtą ir priemones.

Veiksminga teroristų grupių patrauklumo mažinimo priemonė – nuolatinė ES parama per konfliktą nukentėjusių, pabėgėlių ir perkeltųjų asmenų grupėms ir pastangos didinti bendruomenės atsparumą drauge tenkinant svarbiausius jų poreikius.

⁶ Visų pirma žr. 2013 m. liepos 18 d. sprendimą „Kadi II“ (sujungtos bylos C-584/10 P, C-593/10 P ir C-595/10P).

2.1.3 Užkirsti kelią šalutiniam poveikiui regione ir didinti sienų apsaugą

Labai svarbu neleisti „Da'esh“ vykdyti slaptą ar atvirą veiklą kaimyninėse šalyse. Labiausiai nuo „Da'esh“ bendrininkų organizuotų teroristų atakų yra nukentėjęs Libanas. Jordanijai kol kas pavyko išvengti smurto, nepaisant nedidelių demonstracijų, kurių dalyviai rodė simpatijas „Da'esh“. Turkija, vykdanti delikatų taikos su Kurdistano darbininkų partija procesą, sulaukė kritikos, esą ji skirianti per mažai dėmesio kovai su „Da'esh“. Be to, Turkija patiria teroristų infiltracijos pavojų. Norint užkirsti kelią Sirijos ir Irako krizės šalutiniam poveikiui regione reikės gerokai padidinti kaimyninėms šalims teikiamą pagalbą, kad jos galėtų susidoroti su atvykstančių pabėgėlių srautu (žr. 2.1.5).

Libanui ir Jordanijai reikia paramos saugumo ir sienų valdymo srityje. Su Libanu 2014 m. gruodžio mėn. pradėtas dialogas migracijos, judumo ir saugumo klausimais, o su Jordanija 2014 m. spalio mėn. pasirašytas partnerystės judumo srityje dokumentas. Taip pat reikėtų numatyti:

- tolesnę ES ir valstybių narių pagalbą vykdant Libano saugumo sektoriaus reformą ir įgyvendinant ES paramą Libano ginkluotosioms pajėgoms (LAF) tokiose srityse kaip civilinis ir karinis bendradarbiavimas, jūrų saugumas, sienų apsauga, kova su terorizmu, karinis rengimas ir švietimas;
- prireikus papildomą paramą, kuria būtų siekiama i) padidinti pajėgumą planuoti ir vykdyti operacijas; ii) plėtoti LAF logistikos sistemą; iii) parengti LAF mokymo programą; iv) padėti LAF spręsti sienų valdymo ir sienų apsaugos klausimus; v) plėtoti perspektyvią LAF sienų apsaugos pajėgų saugumo koncepciją; vi) didinti LAF vaidmenį kovojant su terorizmu, itin daug dėmesio skiriant teisėkūros, strateginiams ir instituciniams aspektams; vii) peržiūrėti LAF švietimo ir mokymo sistemą; taip pat
- užmegzti dialogą su Jordanija saugumo klausimais, kad būtų galima iš naujo įvertinti saugumą regione ir padėti nutiesti kelią didesnio bendradarbiavimo saugumo ir kovos su terorizmu srityse. Tokiomis aplinkybėmis reikėtų įvertinti Jordanijos saugumo pajėgų (įskaitant sausumos sienų apsaugos pulkus) reikmes ir įvertinti galimybes papildyti paramą, kuri Jordanijai bus suteikta pagal NATO gynybos pajėgumų didinimo iniciatyvą.

Turkijos atžvilgiu numatyta:

- toliau teikti paramą, kad Turkija galėtų įgyvendinti Nacionalinį veiksmų planą kompleksinei sienų valdymo sistemai sukurti, be kita ko, pertvarkant ir modernizuojant sausumos sienų stebėjimo metodus ir sienos perėjimo punktų kontrolę;
- tęsti ES ir Turkijos dialogą kovos su terorizmu klausimais, kuris galėtų padėti nustatyti sritis, kuriose Turkijos valdžios institucijoms praverstų tikslinė ES parama, siekiant sustiprinti gebėjimus kontroliuoti sieną kertančių asmenų ir prekių srautus bei nustatyti asmenis, kuriuos reikėtų stebėti atidžiau, ginklus, sprogmenis ir kitas pavojingas medžiagas.

ES dalyvavimo priemonės: IcSP, ENI, PNPP ir valstybių narių įnašai.

2.1.4 Užtikrinti gyvybes saugančią humanitarinę pagalbą ir tarptautinę apsaugą

ES – pirmaujanti tarptautinės paramos teikėja nuo krizės Sirijoje nukentėjusiems asmenims: Sirijos, Irako ir kaimyninių šalių (visų pirma Jordanijos, Libano, Turkijos ir Egipto) gyventojams ji jau skyrė per 3,3 mlrd. EUR, įskaitant daugiau kaip 2 mlrd. EUR vertės humanitarinę pagalbą. Pagalbos reikmės tebeauga, todėl ES ir jos valstybės narės humanitarinę pagalbą ir tarptautinę apsaugą sirams ir irakiečiams, įskaitant pabėgėlius ir šalies viduje perkeltus asmenis, turėtų teikti ilgesnį laikotarpį tiek Sirijoje, tiek Irake, tiek kaimyninėse ir ES šalyse. Be to, būtina humanitarines pastangas labiau susieti su vidutinio laikotarpio ir ilgalaikę pagalba perkeltiems asmenims, visų pirma vaikams ir jaunimui, ir taip skatinti atsparumą, atsigavimą, reintegraciją ir vystymąsi konfliktui pasibaigus, bei kovoti su potencialiu radikalizavimu pabėgėlių grupėse. Atsižvelgiant į griežtus ES biudžeto apribojimus, drauge su ES valstybėmis narėmis reikėtų ieškoti papildomų novatoriškų finansavimo šaltinių.

ES dalyvavimo priemonės:

Koordinavimas

Toliau remti JT valdomą koordinavimo sistemą vadovaujantis ES konsensusu dėl humanitarinės pagalbos ir tarptautine humanitarine teise.

Prieiga

- Naudotis visais įmanomais pristatymo modeliais (įskaitant tarpvalstybinę pagalbą ir pagalbą opozicijos kontroliuojamose zonose), kad prieiga būtų užtikrinama visiems žmonėms, kuriems reikia pagalbos, įskaitant sunkiai prieinamose teritorijose esančius žmones (iki 2015 m. sausio mėn. vidurio – 4,8 mln. žmonių Sirijoje, 3,6 mln. – Irake).
- Aktyviai bendrauti su visomis konflikto šalimis, kad būtų padidinta Sirijos ir Irako humanitarinė erdvė ir žmonių galimybės gauti pagalbą.
- Didinti JT gebėjimus derėtis dėl prieigos, visų pirma Sirijoje ir Irake, per Humanitarinių reikalų koordinavimo biurą (OCHA) ir užtikrinti geresnę – visų pirma tarpvalstybinių operacijų ir operacijų opozicijos kontroliuojamose teritorijose – koordinavimą.
- Stiprinti vietos nevyriausybinų organizacijų gebėjimus teikti pagalbą.

Apsauga

- Užtikrinti nukentėjusių gyventojų apsaugą; remti tarptautinę, pabėgėlių ir humanitarinę teisę.
- Reikalauti iš nukentėjusių šalių valdžios institucijų, kad vyriausybės politika derėtų su tarptautinės humanitarinės teisės nuostatomis, kad būtų užkirstas kelias grąžinimui ar neoficialių neapsaugotų vadinamųjų niekieno žemės zonų atsiradimui, užtikrinti, kad būtų sukurtos tinkamos perkeltiesiems asmenims ir pabėgėliams skirtos registracijos ir dokumentacijos sistemos ir kad pažeidžiamiesiems perkeltiesiems asmenims ir pabėgėliams, visų pirma moterims ir vaikams, būtų teikiamos teisinės konsultacijos ir adekvati apsauga. Taip pat reikėtų remti JT vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro (JTVPK) ir kitų dalyvių pastangas užtikrinti, kad valstybės politika atitiktų šiuos standartus.
- Toliau siekti humanitarinės pagalbos darbuotojų saugumo ir apsaugos, taip pat sveikatos priežiūros ir švietimo įstaigų neliečiamumo.

Civilių ir kariuomenės santykiai

- Stiprinti JT vykdomą civilių ir kariuomenės veiksmų koordinavimą ir ryšius siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi tarptautinės humanitarinės teisės nuostatų ir humanitarinių principų ir drauge mažinamas pavojus humanitarinės veiklos vykdytojų saugumui ir didinama prieiga gyventojams, kuriems reikia pagalbos.

Atskirų šalių traktuotė

- Skatinti JT nediskriminuojant ir vadovaujantis integraciniu požiūriu kiekvieną šalį – visą Siriją ir visą Iraką – traktuoti atskirai.
- Toliau propaguoti integracinius ir prioritetinius humanitarinius ir vystymosi veiksmus bei bendrą trūkumų analizę, taip pat skatinti įgyvendinti Regioninius pabėgėlių ir atsparumo planus (vadinamuosius 3RP) kaimyninėse šalyse vykdant nacionalinius reagavimo į krizę planus.

Greitojo reagavimo pajėgumai ir stebėseną

- Stiprinti visuotinę daugiasektorinę išankstinio perspėjimo sistemą.
- Didinti pasirengimą ir greitojo reagavimo pajėgumus dabartiniams susitarimams su partneriais suteikiant daugiau lankstumo, kad būtų galima geriau reaguoti į kylančias reikmes, nustatyti atsargų nenumatytiems atvejams kaupimo tvarką ir apsvarstyti įnašus į dabartinius reagavimo į nelaimės fondus.

Viešoji diplomatija ir pagalbos matomumas

- Aktyviau informuoti apie ES humanitarinę pagalbą ir paramą vystymuisi tiek regione, tiek ES, prireikus vadovaujantis peržiūretomis komunikacijos ir viešinimo gairėmis.

Perkeltųjų asmenų ilgalaikių vystymosi poreikių tenkinimas

- Dalį ES Sirijai ir Irakui bei kaimyninėms šalims skiriamos paramos vystymuisi skirti perkeltųjų asmenų poreikiams tenkinti, visų pirma vaikų švietimui ir suaugusiųjų profesiniam mokymui ir perkvalifikavimui, itin daug dėmesio skiriant profesijoms, kurių prireiks konfliktui pasibaigus. Toks profesinis mokymas turėtų apimti moterų profesinį mokymą, kad padidėtų jų ekonominis ir socialinis vaidmuo atstatant ekonomiką po konflikto.

Persikėlimas ir prieglobstis

- Toliau remti priimančiųjų valstybių ilgalaikius pajėgumus priimti pabėgėlių srautus, visų pirma pagal regionines vystymosi ir apsaugos programas Jordanijoje, Libane bei Irake ir padedant Turkijai teikti humanitarinę pagalbą Sirijos pabėgėliams ir remti ją kuriant ir įgyvendinant modernią ir stabilią prieglobsčio sistemą.
- Sirijos (ir prireikus Irako) pabėgėliams toliau teikti persikėlimo į ES galimybes. JT vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaras paragino tarptautinę bendruomenę perkelti ar priimti apsistoti dėl humanitarinių priežasčių bent 130 000 sirų, visų pirma pažeidžiamiausių visuomenės narių. ES šalys išsipareigojo priimti maždaug 36 000 pabėgėlių – tai didžiausias ES istorijoje į ES perkeliama asmenų skaičius. Komisija perkėlimo į ES veiklą remia Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo lėšomis.

2.1.5 Stiprinti vietos gyventojų atsparumą Sirijoje, Irake ir nukentėjusiose kaimyninėse šalyse

Būtina užkirsti kelią „Da'esh“ verbavimui, taip pat smurtui perkeltųjų asmenų ar priimančiosiose bendruomenėse ir tarp jų, bei teikti šioms bendruomenėms pagalbą ir viltį. Humanitarinės pastangos turi būti siejamos su nukentėjusio asmens ilgalaikėmis vystymosi reikmėmis taip siekiant paskatinti reintegraciją konfliktui pasibaigus ir tolesnę vystymąsi bei užkirsti kelią potencialiam ekstremizmui pabėgėlių grupėse ir priimančiosiose bendruomenėse. Nuo „Da'esh“ išlaisvintose teritorijose Sirijoje ir Irake turėtų būti sparčiai atkurti pagrindiniai teisinės valstybės principai, pagrindinių paslaugų teikimas ir ekonominė veikla, kad „Da'esh“ negalėtų į jas grįžti ir kad būtų sudarytos būtinausios sąlygos savanoriškam, saugiam ir oriam perkeltųjų asmenų ir pabėgėlių sugrįžimui.

Šiais veiksmais turėtų būti siekiama didinti pavienių asmenų, bendruomenių ir institucijų atsparumą ir gebėjimą susidoroti su krizės padariniais.

Be šios pagalbos reikia tiek kolektyvinio, tiek dvišalio aukšto lygmens politinio dialogo su sirų pabėgėlius priėmusiomis šalimis, kad būtų užtikrinta pabėgėlių apsauga ir ateities galimybės (visų pirma susijusios su mokymusi, dalyvavimu darbo rinkoje ir t. t.).

ES dalyvavimo priemonės

Atsparumo didinimo ir atsigavimo pagalbos teikimas Sirijos, Irako ir kaimyninių šalių vietos bendruomenėms ir socialiniams subjektams per fondą „Madad“, IcSP ir tiesioginius valstybių narių įnašus, visų pirma siekiant vykdyti tokią veiklą:

- naudotis esamomis bendromis humanitarinės pagalbos ir vystymosi sistemomis ir nustatyti bendrą programavimą Sirijoje, Irake, Jordanijoje, Libane ir Turkijoje;

- fondo „Madad“ lėšomis finansuoti stabilizavimo ir atsparumo pagalbą pabėgėliams ir priimančiosioms bendruomenėms Irake, Libane, Jordanijoje, Turkijoje ir Egipte. Šito reikia siekti vadovaujantis holistiniu požiūriu ir koordinuojant veiklą su esamais finansavimo mechanizmais bei vadovaujantis nacionalinių valdžios institucijų planavimu ir JT 3RP;
- padėti regiono valdžios institucijoms plėtoti politiką, skatinančią pabėgėlių ir priimančiųjų bendruomenių ekonominį atsparumą, remti jaunimo ateities galimybes ir laikytis lyčių lygybės principo;
- įgyvendinti papildomos pagalbos Turkijai programą, apie kurią paskelbta įvykus Kobanės krizei ir kuria siekiama paremti Turkijos valdžios institucijų pastangas užtikrinti ilgalaikį svetingumą ir pagalbą Turkijoje prieglobsčio ieškantiems Sirijos pabėgėliams.
- Apskritai, siekiant išplėsti ES veiklos aprėptį ir gerokai padidinti jos veiksmų efektyvumą, reikėtų numatyti bendradarbiavimą su atitinkamomis išėivijos organizacijomis Europoje.

• 2.2 SU KONKREČIA ŠALIMI SUSIJĘ TIKSLAI. SIRIJA

2.2.1 Siekti politinių permainų

Laikydamosi tikslų ir veiksmų, nustatytų bendrame komunikate *Visapusiško ES atsako į krizę Sirijoje koncepcija*, ES toliau ieškos galimybių ir priemonių tęsti politinį procesą, šią veiklą koordinuojant su regioniniais ir tarptautiniais partneriais, kad būtų užtikrintas Sirijos vadovaujamas pereinamasis procesas. Visų pirma ji turėtų:

- visapusiškai remti JT specialiojo pasiuntinio S. de Misturos pastangas užtikrinti strateginę smurto deeskalaciją – tai būtų platesnio tvaraus politinio proceso pagrindas; konkrečiai remti jo pasiūlymų, visų pirma pasiūlymo remtis laipsnišku karo veiksmų išaldymu vietos lygmeniu, vadovaujantis tarptautine humanitarine teise, plėtojimą; principiniai humanitariniai ir atsparumo didinimo veiksmai turėtų likti atskirti nuo politinių ir saugumo derybų;
- remti vietos ir tarptautinį tarpininkavimą ir dialogą, įskaitant iniciatyvas, kuriomis skatinami vietos lygmens susitarimai ir kitos vietos taikos kūrimo iniciatyvos, be kita ko, opozicijos kontroliuojamų zonų bendradarbiavimas, deramai atsižvelgiant į moterų dalyvavimą;
- ieškoti tarptautinio konsensuso JT Saugumo Tarybos lygmeniu ir regioninio konsensuso (bendri interesai: ryžtas saugoti vienybę, teritorinį vientisumą ir suverenumą Sirijoje ir kovoti su terorizmu) bei regioninės paramos Sirijos valdomam politiniam procesui, kuriuo siekiama pokyčių, vadovaujantis atitinkamomis JTST rezoliucijomis ir 2012 m. birželio 30 d. Ženevos komunikatu;
- raginti suburti paramos grupę, kuri prisidėtų prie JTST ir specialiojo pasiuntinio Sirijoje pastangų siekti platesnio, nacionaliniam politiniam procesui palankaus konsensuso.

ES dalyvavimo priemonės: politinis ir diplomatinis bendradarbiavimas su regiono šalimis ir tarptautiniais partneriais siekiant, viena vertus, sumažinti įtampą regione ir, kita vertus, kovoti su B. al-Assado režimu ir ginkluota opozicija drauge remiant Sirijos plataus masto pokyčius pagal Ženevos komunikatą. Spaudimo B. al-Assado režimui didinimas, visų pirma tolesnėmis tikslinėmis sankcijomis ir kitomis ribojamosiomis priemonėmis, nedarančiomis didelio poveikio civiliams. Griežtų ES naftos sankcijų Sirijos atžvilgiu nustatymas ir spaudimas trečiosioms šalims nustatyti sankcijas. Intensyvinti dialogą su partneriais, visų pirma regione.

Politinių postų sustiprinimas ES delegacijoje Sirijoje, kuri ir toliau veiks ES delegacijos Beirute patalpose. Kol nebus sudarytos sąlygos vėl atidaryti ES delegaciją Damaske, bus rengiami reguliarūs vizitai į Siriją.

2.2.2 Stiprinti nuosaikiją opoziciją ir pilietinės visuomenės veikėjus

- Toliau remti nuosaikiją opoziciją, įskaitant Nacionalinę Sirijos revoliucinių ir opozicinių jėgų koaliciją ir kitas konstruktyvias šalies pilietinės visuomenės ir politines jėgas siekiant padidinti jų (taip pat ir religinių bei etninių mažumų) įtraukimą, efektyvumą ir lygias galimybes. Ilgalaikės taikos Sirijoje nebus, jei nebus lygiomis teisėmis sprendžiamos visų etninių ir religinių grupių problemos ir jei nebus užtikrinta tautų ir religijų įvairovė.
- Toliau nagrinėti ir prireikus remti vadinamąsias antrojo ir trečiojo kelio iniciatyvas, kurios galėtų padėti parengti pokyčių modelį, pagrįstą patikimų oponentų įtraukimu į naują vyriausybę, ir vietos bei nacionalinio lygmens stabilizacijos procesą. Itin daug dėmesio bus skiriama moterų dalyvavimui šiose iniciatyvose.
- Toliau remti Sirijos pilietinės visuomenės organizacijų pajėgumų didinimą.

ES dalyvavimo priemonės: tolesnis taikos kūrimo ir tarpininkavimo pastangų rėmimas itin daug dėmesio skiriant šalies pilietinės visuomenės pajėgumų ir atsparumo didinimui naudojantis IcSP ir ENI.

2.2.3 Teikti pagrindines paslaugas ir prisidėti prie administracijų atkūrimo regionuose, kuriuose smurto sumažėjo

- Kelti tarpvalstybinės ir opozicijos kontroliuojamų zonų nehumanitarinės pagalbos lygį Sirijoje.
- Padėti nuosaikijai opozicijai ir pilietinės visuomenės subjektams regionuose, kuriuose skurdo sumažėjo, taip pat regionuose, kurie buvo užimti „Da'esh“, ir daugiausia kurdų apgyvendintuose šiaurės Sirijos regionuose atkurti administracijas ir viešąsias paslaugas (įskaitant civilinę saugą, sveikatos priežiūrą, švietimą) ir ekonominę veiklą apskritai.
- Remti paslaugų teikimą svarbiausiuose regionuose remiantis integraciniu, gero valdymo ir konsultavimosi su bendruomene principais bei prisidėti prie atsparumo didinimo veiklos, be kita ko, tvariai valdant ir saugant gamtos išteklius.

ES dalyvavimo priemonės

Didesnė atsparumo didinimo ir atsigavimo pagalba, pavyzdžiui, tikslinė ES ar valstybių narių finansuojama veikla, kuria remiamos vietos bendruomenės ir socialiniai veikėjai (įskaitant operacijas, valdomas iš Gaziantepo dalyvaujant kelioms valstybėms narėms), remiama fondo „Madad“, IcSP ar Europos kaimynystės priemonės lėšomis.

- Trumpuoju laikotarpiu Europos kaimynystės priemonės lėšomis (17 mln. EUR) ir IcSP lėšomis (12 mln. EUR) finansuojamais ES pilietinės visuomenės projektais bus prisidedama prie Sirijos pilietinės visuomenės organizacijų pajėgumų didinimo, pagrindinių paslaugų teikimo, teisinės valstybės stiprinimo priemonių ir integracinės, dalyvaujamosios politinės aplinkos plėtotės vietos lygmeniu. Taip pat gali būti pasiūlyta parengti tikslines mažumoms skirtas programas siekiant užtikrinti visų etninių ir religinių bendruomenių saugumą, įtraukų pereinamąjį procesą, tenkinti specialias jų reikmes ir remti reintegraciją į visuomenę.

2.2.4 Propaguoti žmogaus teises ir tarptautinę humanitarinę teisę bei užtikrinti atskaitomybę

- Toliau tirti ir dokumentuoti karo nusikaltimus ir nusikaltimus žmoniškumui, visų pirma siekiant užtikrinti baudžiamąją atsakomybę ateityje.
- Bendradarbiauti su partneriais remiant JT Nepriklausomą tyrimų komisiją ir kitas atskaitomybės iniciatyvas siekiant pasirengti baudžiamosios atsakomybės procesui ir užkirsti kelią nebaudžiamumo kultūrai.
- Toliau remti Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos veiklą, visų pirma padėties vertinimo veiklą ir Sirijos cheminių ginklų ir gamybos objektų naikinimą.
- Toliau ieškoti būdų nagrinėti Sirijos padėtį Tarptautiniame baudžiamajame teisme (TBT) ir remti papildomus, taip pat ir nacionalinio lygmens, atskaitomybės mechanizmus.

ES dalyvavimo priemonės: diplomatinė veikla, be kita ko, JT Saugumo Tarybos lygmeniu, praktinė pagalba žmogaus teisių gynėjams naudojantis IcSP ir Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemone ir teisminis bendradarbiavimas.

2.2.5 Pasirengimas ateičiai

- Toliau planuoti ilgalaikį Sirijos atsigavimo ir rekonstrukcijos procesą ir sudaryti sąlygas pabėgėlių ir šalies viduje perkeltųjų asmenų gražinimui ir reintegracijai, visų pirma reguliariai vertinant Sirijai padarytą žalą ir jos reikmes.
- Toliau gerinti Sirijos piliečių ir Sirijos pilietinės visuomenės, įskaitant lyčių lygybės ir teisių suteikimo organizacijas, gebėjimus, kad paprasti Sirijos piliečiai galėtų aktyviai dalyvauti atkuriant šalį.
- Teikti daugiau galimybių Sirijos studentams ir mokslininkams gauti stipendijas Europoje ir profesinio mokymosi galimybių regione.
- Toliau ieškoti galimybių didinti sirų pajėgumus ir gebėjimus dalyvauti pereinamajame procese (tokiose srityse kaip žiniasklaidos priemonių reguliavimas, decentralizavimas, savivaldybių administravimas, konstitucijos rengimas ir t. t.), tinkamai atsižvelgiant į moterų reikmes ir vaidmenį.
- Toliau atidžiai planuoti nusiginklavimo, demobilizacijos ir reintegracijos procesą kaip saugumo sektoriaus reformos dalį.
- Toliau reguliariai vertinti, ar esamomis sąlygomis galima rengti pereinamojo laikotarpio teisingumo vykdymo priemones, kuriomis būtų skatinamas susitaikymas, pasitikėjimas ir teisinės valstybės principai, ir jas įgyvendinti.
- Nuodugniai kloti pagrindą konstitucijos ir rinkimų reformai, įskaitant politinių partijų įstatymus.
- Apsvarstyti išlikusio kultūros paveldo apsaugos priemones ir remti kultūrų įvairovę, visų pirma rengiant švietimo ir informuotumo didinimo kampanijas.
- Išlaikyti ES kaip paramos koordinavimo lyderės vaidmenį siekiant padidinti tarptautinės paramos Sirijai atkurti nuoseklumą, koordinavimą ir nuspėjamumą.

- Visapusiškai išnaudoti programos „Erasmus+“, pagal kurią finansuojamos Sirijos studentų judumo stipendijos ir bendradarbiavimo projektai, kuriais siekiama modernizuoti Sirijos aukštąsias mokyklas, potencialą. Ieškoti kitų galimybių remti kaimynines šalis ir universitetus, teikiančius aukštojo mokslo paslaugas Sirijos studentams.

ES dės šias pastangas atsižvelgdama į tai, kad būtina išvengti Sirijos valstybės institucijų griūties.

ES dalyvavimo priemonės: Europos kaimynystės priemonė, fondas „Madad“, IcSP (Tahdiro programa: pasirengimas pokyčiams Sirijoje), trišalis JT, Pasaulio banko ir ES susitarimas dėl pokonfliktinių poreikių vertinimo, programa „Erasmus+“.

2.3 SU KONKREČIA ŠALIMI SUSIJĘ TIKSLAI. IRAKAS

2.3.1 Remti Irako vyriausybę, kad įtraukimas taptų realybe

Svarbiausias ES tikslas Irake – remti įtraukios Irako vyriausybės pastangas spręsti teisėtas Irako piliečių problemas ir skatinti ilgalaikį valstybės atstatymo ir nacionalinio susitaikymo procesą remiantis Irako konstitucijos nuostatomis. Vyriausybės programa (2014–2018 m.) ir Irako nacionalinis vystymosi planas (2014–2017 m.) yra puikus šios veiklos pagrindas, o jau iš dalies laikinai taikomas ES ir Irako partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas (PBS) padeda bendradarbiauti įvairiausiems klausimams. Reikia spręsti ne tik sunitų problemas, bet ir nuosekliai visoje šalyje kovoti su augančiu sektantizmu ir radikalizacija daugumoje Irako bendruomenių. ES sieks kuo glaudžiau bendradarbiauti su JT pagalbos misija Irake (UNAMI) ir Irake veikiančiomis JT agentūromis.

○ Bendrauti su nuosaikiomis marginalizuotomis sunitų grupėmis

Reikėtų raginti Irako vyriausybę bendradarbiauti su visais Irako visuomenės segmentais, ypač nuosaikiomis religinėmis ir politinėmis grupėmis, kad jos jaustųsi atsakingos už Irako ateitį. Tačiau visų pirma itin daug dėmesio reikėtų skirti sunitų bendruomenei, kad ji būtų atgrasyta nuo paramos teikimo „Da'esh“. Tai turėtų būti daroma drauge raginant šias grupes priešintis ir kariauti su „Da'esh“. Su sunitų bendruomene susijusi veikla turėtų apimti priemones, kuriomis sprendžiamos žinomos problemos, skatinama susitaikyti, siekiama užtikrinti gyventojų (visų pirma su „Da'esh“ kovojančių grupių) saugumą ir teikiama garantijų dėl konsultavimosi politinių sprendimų priėmimo klausimais ateityje. Drauge reikia remti nuosaikias šių bendruomenės ir pilietinės visuomenės grupes, kad būtų kovojama su sunitų bendruomenės stigmatizacija ir priešišku sunitų atžvilgiu.

○ Bendrauti su Kurdistano regionu Irake

Svarbiausias prioritetas – federalinės valdžios institucijų ginčų su Kurdistano regiono valdžia sprendimas, įskaitant galutinį susitarimą dėl iš naftos gautų pajamų perdavimo ir ginčytinų teritorijų, kuris gerokai pagerintų politinę padėtį Irake. ES turėtų paskatinti federalinę valdžią ir Kurdistano regiono valdžią susitarti dėl aiškių ginčo sprendimo gairių ir terminų remiantis konstitucijos nuostatomis.

- **Stiprinti demokratiškai valdomas valstybės institucijas ir remti politinę ir teisėkūros reformą**

ES ir jos valstybės narės turėtų remti Irako vyriausybės pastangas pradėti išsamią administracinių reformų programą, kad remiantis moderniais administravimo ir finansų valdymo principais būtų padidinti civilinių valdžios institucijų pajėgumai. Esminiai principai, kuriais turėtų būti grindžiamos tokios reformos, yra politinių ir administracinių pareigų atskyrimas, nepriklausomos viešosios tarnybos sukūrimas, nuo religijos atsieta lygių galimybių politika, grindžiama kvalifikacijomis ir kompetencija.

Reikėtų apsvarstyti galimą valdžios institucijų, pilietinės visuomenės ir kitų subjektų siūlomų politinių ir teisėkūros reformų iniciatyvų pagal Irako konstituciją rėmimą, jei šiomis iniciatyvomis būtų paskatintas nacionalinis susitaikymas ir vystymasis.

- **Restruktūrizuoti saugumo sektorių**

Saugumo sektoriuje vykdoma įvairiausia veikla, pradedant karinių pajėgų rėmimu ir baigiant teisės sistemos reformomis. Bet kokia būsima ES veikla šioje srityje turi būti vykdoma atsižvelgiant į Tarptautinės kovos su „Da'esh“ koalicijos veiksmus ir ES valstybių narių dvišales pastangas, kad būtų užtikrintas papildomumas. ES valstybės narės šiuo metu siekia pertvarkyti ir apmokyti Irako saugumo pajėgas. Irako saugumo pajėgų trūkumų padariniai – vėl atsiradusi nereguliuojami kariuomenė, kuri nors ir remia Irako saugumo pajėgų pastangas, yra atsakinga už įvairias žiaurumo apraiškas ir žmogaus teisių pažeidimus. Palaipsnė šių nereguliuojamos kariuomenės ir kitų ginkluotųjų grupių demobilizacija ir jos pakeitimas kompetentingomis, iš įvairių religinių grupių atstovų sudarytomis Irako saugumo pajėgomis turės lemiamos svarbos nacionaliniam susitaikymui. Irako vyriausybės prievolė – užtikrinti, kad šios pajėgos būtų vienintelės ginklų turėtojos, ir uždrausti bet kokias kitas su vyriausybe nesusijusias ginkluotąsias grupes laikantis Irako konstitucijos nuostatų. Drauge reikia stiprinti civilinių policijos pajėgų dalyvavimą ir kompetenciją.

- **Pertvarkyti teismus ir užtikrinti pagarbą žmogaus teisėms**

Irako krizės esmė – teisinės valstybės principų pažeidimai. ES ir jos valstybės narės turėtų apsvarstyti didesnę paramą Irako valdžios institucijoms, diegiančioms teisinės valstybės stiprinimo ir žmogaus teisių apsaugos visose Irako viešojo gyvenimo srityse priemones. Tai, be kita ko, turi būti dabartinių kontroversiškų teisės aktų ir jų įgyvendinimo, skatinusių Irako valdžios institucijų radikalizaciją ir rezistenciją, reforma. Reikia ryžtingai didinti institucijų, visų pirma teisminių, nepriklausomumą. Mokymą apie žmogaus teises reikėtų integruoti į civilinių ir karinių saugumo pajėgų mokymo programas, taip pat reikėtų pagerinti saugumo pajėgų bendradarbiavimą su teisės institucijomis bei policijos priežiūros tarnybomis. Reikėtų padidinti Žmogaus teisių komisijos statusą ir pajėgumus. Didesnė pagarbą žmogaus teisėms įkalinimo įstaigose padės kovoti su radikalizacija. Reikėtų didinti teisminius pajėgumus kovojant su teroristų organizacijomis. ES turi paskatinti Iraką prisijungti prie Romos statuto, kad ateityje būtų galima vykdyti tarptautinį persekiojimą. Siekiant visų šių tikslų būtina atsižvelgti į patirtį, kurią ES sukaupė remdama teisingumo sistemų reformas pagal programą EUJUSTLEX. Ilgainiui, atsižvelgiant į mirties bausmės neveiksmingumą ir potencialų vaidmenį radikalizavimo procese, reikėtų skatinti Iraką parengti mirties bausmės panaikinimo planą.

○ **Stiprinti regioninį ir vietos administravimą**

Irako konstitucijoje numatyta didesnės regioninės ir vietos autonomijos galimybė, o pati Irako vyriausybė savo programoje nurodo, kad decentralizacija yra įmanoma. Didesnė politinė ir finansinė autonomija tvarkant provincijų ir vietos lygmens reikalus, įskaitant vietos saugumo aparato kontrolę vietoje, taip pat glaudesnis įtraukimas į sprendimų priėmimo procesą gali padėti spręsti vietos lygmens problemas. Vis dėlto drauge reikėtų remti sąžiningo išteklių paskirstymo regionams sistemą ir įvairių religinių grupių institucinio tarpusavio pasitikėjimo didinimo priemones, pavyzdžiui, įgyvendinant regioninius infrastruktūros ir kitokius bendradarbiavimo projektus.

ES dalyvavimo priemonės

Instituciniai klausimai

- Politiniai ir pareigūnų ryšiai, visų pirma pagal partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą. Jei ES valstybės narės sparčiai ratifikuotų šį susitarimą, būtų aiškiai parodytas ES įsipareigojimas padėti spręsti problemas.
- Atsižvelgdama į svarbų Kurdistano regiono vaidmenį kovojant su „Da’esh“ ir sprendžiant Irako politinės krizės klausimus, ES sieks padidinti savo ekspertų skaičių Erbilyje visapusiškai laikydamosi Irako konstitucijos nuostatų. Jeigu bus susitarta su centrine valdžia ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus, Erbilyje bus įsteigtas ES delegacijos Irake padalinys. ES sieks sudaryti palankesnes sąlygas informacijos srautams tarp Bagdado ir Erbilio. Prireikus ji taip pat skatins Kurdistano regiono valdžios dalyvavimą įgyvendinant ES ir Irako partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą.
- Reikėtų išnagrinėti galimybę paremti Irako diplomatinės priemonės kitų regiono ir pasaulio šalių atžvilgiu, remiantis patirtimi ir žiniomis, kurias Irakas sukaupe 2003–2010 m. vykdydamas tarptautinės reabilitacijos programą.
- Reikėtų sustiprinti ES delegaciją Irake, be kita ko, siunčiant daugiau valstybių narių ekspertų saugumo klausimais.

Techninė pagalba

- ES gali sutelkti valstybių narių turimas žinias, kad mokytų ir konsultuotų Irako valdžios institucijas tokiose srityse kaip viešojo administravimo reformos, saugumo sektoriaus reformos, žmogaus teises atitinkančios kovos su terorizmu priemonės, sienų apsauga ir kompleksinė sienų valdymo sistema, remiantis ES ir Irako partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo nuostatomis ir visų pirma III antraštinėje dalyje nustatytais ir laikinai taikomomis bendradarbiavimo sąlygomis.
- Saugumo sektoriuje ES parama turėtų padėti didinti Irako pajėgumus pažaboti „Da’esh“. Todėl bus toliau analizuojama, kokiomis ES priemonėmis galima naudotis. Kad būtų išvengta pastangų dubliavimo, svarbu nepamiršti, kad valstybės narės jau teikia karinę paramą Irakui visų pirma per Tarptautinės kovos su „Da’esh“ koaliciją ir jos darbo grupes ir per NATO, svarstančią galimybes remti Irako saugumo pajėgas pagal Gynybos pajėgumų didinimo iniciatyvą. Siekiant palengvinti šalies viduje perkeltų asmenų sugrįžimą į nuo „Da’esh“ išlaisvintas teritorijas, galima būtų teikti techninę pagalbą išminavimo ir „Da’esh“ priklausančių sprogstamųjų įtaisų neutralizavimo operacijoms.

- Parama kovos su terorizmu pajėgumams didinti (civiliniai aspektai) bus teikiama atsižvelgiant į Tarptautinės koalicijos ir jos darbo grupių veiklą; taip bus siekiama paskatinti Irako valdžią į kovą su terorizmu žvelgti novatoriškai ir nuodugniai, remiantis pagarba žmogaus teisėms ir itin daug dėmesio skiriant prevencijai. Galimos paramos sritys: pajėgumų didinimas; žvalgybos duomenų rinkimas, analizė, sklaida ir apsauga; kova su terorizmo finansavimu.
- ES pastangos skatinti institucines ir teisės reformas ir labiau atsižvelgti į žmogaus teises gali būtų grindžiamos ES dabartiniu *vystomojo bendradarbiavimo priemonės* projektu, skirtu teisei valstybei remti, būsimomis rėmimo priemonėmis pagal vystomojo bendradarbiavimo priemonės daugiametį (2014–2017 m.) orientacinį programavimą ir patirtimi, sukaupta įgyvendinant ES programą JUSTLEX.
- Irako vyriausybės prašymu ir su sąlyga, kad valstybės narės turės lėšų šioms operacijoms finansuoti, ES gali naudodamasi įvairiausiai ES modeliais ir nacionalinio bei ES lygmens (Regionų komiteto) ekspertų paslaugomis patarti Irako vyriausybei, kaip geriausiai praktiškai įgyvendinti decentralizavimą.
- Bus svarbu įtraukti Irako atstovų tarybą. Europos Parlamentas ir nacionaliniai parlamentai raginami imtis svarbaus vaidmens.
- ES parengs nenumatytų atvejų planus, pagal kuriuos Irako vyriausybei bus skubiai teikiama parama, kad ji galėtų nuo „Da'esh“ išlaisvintose teritorijose atkurti ir padidinti pagrindinių paslaugų teikimą ir kad būtų paskatintas kuo ankstesnis savanoriškas, saugus ir orus šalies viduje perkeltų asmenų grįžimas į namus ir būtų suteiktos būtiniausios saugumo garantijos.

2.3.2 Remti pagrindines paslaugas, ekonomikos vystymąsi ir kovą su korupcija

Irako stabilumas bus tvarus tik tada, jei jo didžiuliai turtai bus naudojami visų piliečių naudai. Silpnas viešųjų finansų valdymas ir paplitusi korupcija nulėmė neveiksmingą biudžeto įgyvendinimą ir prastą paslaugų teikimą bei (tam tikrose vietovėse) aplinkos ir gamtos išteklių būklės blogėjimą. Vienas iš saugumo krizės padarinių yra silpnėjanti ekonomika ir dėl smunkančių naftos kainų mažėjančios valstybės pajamos ir užsienio valiutos atsargos. Siekiant užtikrinti fiskalinį tvarumą, kurio prireiks, kad būtų padengtos augančios socialinių reikmių ir saugumo išlaidos, prireiks apdairių ekonomikos ir fiskalinės politikos reformų.

Vertinant pagal verslo aplinką, jau daugiau kaip dešimtmetį Irako rezultatai yra gerokai prastesni, palyginti su regiono vidurkiu, o viena didžiausių kliūčių privačiojo sektoriaus vystymuisi – menkos galimybės gauti kreditą. Būtina ryžtingai kovoti su korupcija ir didinti Irako administracinius pajėgumus. Taip pat reikia kuo skubiau gerinti pagrindines socialines paslaugas (švietimą, sveikatos priežiūrą) ir infrastruktūrą (elektros tinklus, transportą). Privačiojo sektoriaus stiprinimas ir investicijoms palankios aplinkos kūrimas padės užtikrinti tvarią ekonomikos pažangą.

Svarbiausias Irako uždavinys – susieti tvarų vystymąsi su humanitarine pagalba, drauge telkiant būtinus išteklius, kad būtų galima teikti pagrindines paslaugas perkeltiesiems asmenims ir sudaryti sąlygas jų grįžimui ir reintegracijai. Tai reiškia, kad reikia teikti pagrindines paslaugas – vandentiekio, energijos, būsto, mokyklinio ugdymo ir aukštojo mokslo („Erasmus+“ gebėjimų gerinimo veikloje dabar gali dalyvauti ir Irakas), saugumo ir galimybės gauti finansavimą (pavyzdžiui, MVĮ finansavimą ir mikrofinansavimą), skiriant reikiamą dėmesį moterų teisėms ir gamtos išteklių apsaugai.

ES dalyvavimo priemonės

Svarbiausi bendradarbiavimo pagal ES ir Irako partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimą tikslai – makroekonominis stabilumas, skolos tvarumas ir viešųjų išlaidų veiksmingumas. Bendradarbiavimu galėtų būti prisidedama prie ekonomikos ir verslo aplinkos reformų, visų pirma prekybos ir ekonomikos reikalų bei energetikos ir transporto pakomitečiuose. Šalys galėtų išanalizuoti: a) makroekonominę raidą; b) bendrą ekonomikos ir fiskalinę politiką (pajamų iš gamtos išteklių valdymą, subsidijų ir paramos valstybės įmonėms sumažinimą, investicijas į elektros paskirstymą, atsinaujinančiosios energijos plėtotės skatinimą ir energijos vartojimo efektyvumo priemones, naftos eksporto didinimą ir palankesnes būsimos dujų eksporto sąlygas – šio tikslo siekti padės ES ir Irako energetikos centras ir susijusios ES ir Irako vyriausybės rėmimo priemonės); c) finansų sektoriaus plėtotę (finansų rinkų kūrimą, geresnę prieigą prie privačių kreditų, didesnę finansinę įtrauktį); d) informacijos ir techninių žinių teikimą, kad būtų pagerinta žemės ūkio produkcija. Taip pat bus numatytas bendradarbiavimas, kuriuo bus siekiama sumažinti ilgalaikį energetikos sektoriaus poveikį aplinkai ir klimato kaitai.

Siekiant pagerinti viešųjų finansų valdymą (bendromis TVF, Pasaulio banko ir ES pastangomis), techninė pagalba gali būti teikiama įgyvendinant vystomojo bendradarbiavimo ir kitas priemones ir konsultuojant ekonomikos reformų klausimais.

Fondas „Madad“ ir IcSP galėtų skirti pradinį kapitalą, kad vystymasis būtų susietas su humanitarine pagalba. Tokios sąsajos turi būti grindžiamos dabartine parama ir būti kuo platesnės, kad būtų sudarytos geresnės ilgalaikių perkeltųjų asmenų gyvenimo sąlygos ir būtų pasirengta perkeltųjų asmenų grįžimui, taip siekiant pakloti stabilumo ir tvaraus ekonomikos augimo pamatus.

Įsigaliojus bendrajam susitarimui ES bankas EIB gali pradėti Irake vykdyti veiklą, kuria būtų siekiama remti ekonomikos ir socialinės infrastruktūros plėtotę. Savo techninėmis žiniomis EIB galėtų padėti teikdamas pradines konsultavimo paslaugas, susijusias su svarbiausių projektų nustatymu ir rengimu. Jis galėtų toliau remti tokius projektus teikdamas finansavimą naudojantis rizikos kapitalu arba paskolomis ir jų derinimu. Remdamasis savo patirtimi konfliktą patyrusiose šalyse, EIB taip pat galėtų išnagrinėti galimybę įsteigti ir valdyti specialius patikos fondus.

2.3.3 Remti taikos kūrimą, nacionalinį susitaikymą ir teisingumą pereinamuoju laikotarpiu

Irakas turėtų būti skatinamas ne tik vykdyti politines reformas, bet ir siekti nacionalinio susitaikymo ir įvairių religinių grupių dialogo, kad būtų ugdomas nuo religijos ir etninio tapatumo atsietas pilietiškumas ir remiama gausi Irako kultūrų įvairovė. Irako pilietinės visuomenės grupės atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant taiką, plėtojant nacionalinį Irako identitetą, kovojant su religine propaganda, saugant kultūros paveldą ir įvairovę, taip pat ginant šiuos svarbius aspektus valdžios institucijų atžvilgiu.

Teisingumo ir teisių gynimo srityje Irako vyriausybei teks priimti nelengvų sprendimų, pavyzdžiui, vykdant nacionalinį tiesos ir susitaikymo procesą, kuriame dalyvautų įvairių religinių grupių atstovai ir būtų sprendžiami klausimai, susiję ne tik su „Da'esh“ ar sunitų, bet ir šiitų neregulariosios kariuomenės bei Irako saugumo pajėgų padarytais nusikaltimais. Toks procesas gali būti būtinas, kad Irake būtų sustiprintas pilietiškumas.

Policijos ir taikos palaikymo operacijoms vietovėse, kur tebevyksta bendruomenių konfliktai, vykdyti gali prireikti tarptautinės paramos.

ES dalyvavimo priemonės: teisminių ir parlamentinių institucijų, taip pat pilietinės visuomenės organizacijų rėmimas siekiant kurti taiką ir pereinamuoju laikotarpiu užtikrinti teisingumą, galėtų būti vykdomas Europos demokratijos ir žmogaus teisių rėmimo priemonės ir (arba) fondo „Madad“ lėšomis.

Įvykdyta rimtų karo nusikaltimų ir žmogaus teisių pažeidimų, kuriuos siekiant susitaikymo bus labai svarbu iširti. ES turėtų paremti šioje srityje dedamas viešųjų įstaigų, NVO ir Tarptautinio baudžiamojo teismo pastangas.

3. PRIELAIDOS, TRUKMĖ IR PERŽIŪRA

ES galimybės įgyvendinti pirmiau išdėstytus tikslus ir veiksmus labai priklauso nuo padėties vietoje, įskaitant kovą su „Da'esh“, bei nuo nacionalinių ir regioninių veikėjų ryžto siekti nustatytų tikslų.

Geriausia būtų, jeigu „Da'esh“ ir kitos teroristų grupės būtų įveiktos tiek Irake, tiek Sirijoje, ir drauge būtų išspręstos abiejų šalių politinės problemos. Jei visi nustatyti tikslai būtų pasiekti tik vienoje iš šių šalių, o kita nedarytų reikiamos pažangos, kiltų pavojus tvariam regiono stabilumui ir ekonomikos vystymuisi.

Dabartinė sistema yra daugiametė. Kad ji išliktų aktuali, reikės didelio lankstumo prisitaikant prie kintančios padėties vietoje. Siūloma kasmet atlikti peržiūrą, padėšančią įvertinti ES politikos poveikį. Atliekant peržiūrą, be kita ko, reikėtų įvertinti, kaip ES politiką vertina pagrindiniai paramos gavėjai Sirijoje, Irake ir visame regione, kad būtų galima užtikrinti būtiną nuolatinį vietos gyventojų pritarimą ES veiklai.

ES turi užtikrinti, kad jos strateginis dalyvavimas būtų viešinamas pačiu veiksmingiausiu būdu tiek ES piliečiams, kuriems turi būti pranešama apie krizės Sirijoje ir Irake poveikį ES ir finansinius įsipareigojimus, tiek tų šalių ir viso regiono vietos gyventojams.

FINANSINĖ PAŽYMA

PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Bendras Komisijos ir Vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai komunikatas „Sirijai ir Irakui, taip pat „Da'esh“ keliamos grėsmės klausimui skirtos ES regioninės strategijos elementai“

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV / VGB sistemoje⁷

4 išlaidų kategorija – Europos vaidmuo pasaulyje
19 ANTRAŠTINĖ DALIS — UŽSIENIO POLITIKOS PRIEMONĖS
21 ANTRAŠTINĖ DALIS — VYSTYMASIS IR BENDRADARBIAVIMAS
22 ANTRAŠTINĖ DALIS — PLĖTRA
23 ANTRAŠTINĖ DALIS — HUMANITARINĖ PAGALBA IR CIVILINĖ SAUGA

1.3. Pasiūlymo (iniciatyvos) pobūdis

- Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone**
- Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **nauja priemone, kuri bus priimta įgyvendinus bandomąjį projektą ir (arba) atlikus parengiamuosius veiksmus**⁸
- Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **esamos priemonės galiojimo pratęsimu**
- Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su **priemone, perorientuota į naują priemonę**

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. *Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai), kurio (-ių) siekiama šiuo pasiūlymu (šia iniciatyva)*

Svarbesnis Europos vaidmuo pasaulio arenoje

⁷ VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

⁸ Kaip nurodyta Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

Artimųjų Rytų regionas atsidūrė gilioje krizėje. Konfliktai Sirijoje ir Irake – tiek krizės atspindys, tiek jos variklis – vis labiau didina kaimyninių šalių (įskaitant ES šalį kandidatę Turkiją) ir viso regiono destabilizavimo potencialą. Šios krizės sukėlė humanitarinę katastrofą – savo namus turėjo palikti daugiau kaip 13,5 mln. žmonių, humanitarinės pagalbos reikia daugiau kaip 17 mln. žmonių (12,2 mln. Sirijoje ir 5,2 mln. Irake).

Praėjus daugiau kaip ketveriems metams nuo žiauraus konflikto Sirijoje pradžios „Da'esh“ paskelbtas siekis veikti kaip alternatyviai, ideologiškai radikaliam valstybei šio regiono, visų pirma Sirijos ir Irako rajonų, kur vietos valdžios institucijos žlugo ir kur vyrauja politinė bei socialinė ir ekonominė marginalizacija, ir kitų pasaulio šalių ekstremistams pasirodė patrauklus.

ES, kaip svarbios veikėjos šiame regione, pareiga – užtikrinti, kad veiksmingai ir nuosekliai naudojantis jos įtaka ir įvairiomis priemonėmis būtų ginama žmonių gyvybė, orumas bei teisės ir padedama susidoroti su krize koordinuojant veiklą su regioniniais ir tarptautiniais partneriais. Be to, yra rimtų su ES interesais susijusių priežasčių, kodėl ES turėtų rūpėti aktyviau veikti Sirijoje, Irake ir kaimyninėse šalyse.

1.4.2. *Konkretūs (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla*

Atitinkama VGV / VGB veikla

19 02 - Pagalbinė taikos ir stabilumo užtikrinimo priemonė — Reagavimas į krizes, konfliktų prevencija, taikos kūrimas ir pasirengimas krizėms

21 02 – Vystomojo bendradarbiavimo priemonė (VBP)

21 03 – Europos kaimynystės priemonė (EKP)

21 04 – Demokratijos ir žmogaus teisių Europos priemonė

22 02 - Plėtros procesas ir strategija

23 02 – Humanitarinė pagalba, pagalba maistu ir pasirengimas nelaimėms

Konkretūs VGV veiklos tikslai – 19 02.

Kilus arba prasidedant krizei skubiai prisidėti prie stabilumo imantis veiksmingų reagavimo veiksmų, kuriais siekiama padėti išsaugoti, sukurti arba atkurti sąlygas, kurios yra esminės užtikrinant tinkamą Sąjungos išorės politikos ir veiksmų įgyvendinimą pagal ES sutarties 31 straipsnį

Konkretūs VGV veiklos tikslai –21 02.

Remti tvarų integracinį vystymąsi šalyse partnerėse ir regionuose partneriuose visų pirma siekiant panaikinti skurdą remiant demokratijos, teisinės valstybės, gero valdymo ir pagarbos žmogaus teisėms principus, kaip numatyta ES sutartyje.

Konkretūs VGV veiklos tikslai – 21 03.

Skatinti pasitikėjimo stiprinimo ir kitas priemones, kuriomis būtų prisidedama prie saugumo ir konfliktų prevencijos bei sprendimo

Konkretūs VGV veiklos tikslai – 21 04.

Didinti pagarbą žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms ir skatinti jų laikytis

Konkretūs VGV veiklos tikslai – 22 02.

Remti ekonominį, socialinį ir teritorinį vystymąsi

Konkretūs VGV veiklos tikslai – 23 02.

Užtikrinti gyvybes saugančią humanitarinę pagalbą ir tarptautinę apsaugą

Pagal visas šias priemones turi būti imamasi veiksmų, kuriais būtų padedama siekti šiame komunikate nustatytų ir toliau nurodytų tikslų

Sirijai, Irakui ir kitoms konflikto paveiktoms šalims bendri tikslai

1. Skatinti saugumo ir ilgalaikės taikos rėmimo veiklą regione
2. Izoliuoti ir nugalėti „Da'esh“ kaip karinę jėgą ir teroristinę organizaciją ir kovoti su „Da'esh“ ideologine įtaka
3. Užkirsti kelią šalutiniam poveikiui regione ir didinti sienų apsaugą
4. Užtikrinti gyvybes saugančią humanitarinę pagalbą ir tarptautinę apsaugą
5. Stiprinti vietos gyventojų atsparumą Sirijoje, Irake ir nukentėjusiose kaimyninėse šalyse

Sirijoje:

1. Siekti politinių permainų
2. Stiprinti nuosaikiąją opoziciją ir pilietinės visuomenės veikėjus
3. Teikti pagrindines paslaugas ir prisidėti prie administracijų atkūrimo regionuose, kuriuose smurto sumažėjo
4. Propaguoti žmogaus teises ir tarptautinę humanitarinę teisę bei užtikrinti atskaitomybę
5. Rengtis ateičiai

Irake:

1. Remti Irako vyriausybę, kad įtraukimas taptų realybe
2. Remti pagrindines paslaugas, ekonomikos vystymąsi ir kovą su korupcija
3. Remti taikos kūrimą, nacionalinį susitaikymą ir teisingumą pereinamuoju laikotarpiu

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai

ES turi užtikrinti tvarų ir nuspėjamą finansavimą, atitinkantį precedento neturinčias regiono reikmes.

1.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

ES jau dabar yra tarptautinė lyderė pagalbos Sirijos žmonėms srityje. Ši strategija bus grindžiama *ES kovos su terorizmu / užsienio kovotojais strategija* ir bendru komunikatu *Visapusiško ES atsako į Sirijos krizę koncepcija* ir juos papildys.

1.5.3. Panašios patirties išvados

Kovojant su visais krizės aspektais ir siekiant išvengti poveikio kaimyninėms šalims pagal bendrą komunikatą *Visapusiško ES atsako į Sirijos krizę koncepcija* bus naudojami keliomis priemonėmis. Būtina užtikrinti veiksmingą veiklos koordinavimą.

1.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Pasiūlyme svarstomas įvairių priemonių derinys. Veiksmai papildo vienas kitą, todėl iš esmės turi būti vykdomi tuo pačiu metu.

1.6. Trukmė ir finansinis poveikis

Pasiūlymo (iniciatyvos) **trukmė ribota**:

pasiūlymas (iniciatyva) galioja 2015 m. ir 2016 m.

Finansinis poveikis 2015 m. ir 2016 m.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁹

Tiesioginis valdymas, vykdomas Komisijos:

padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;

vykdomųjų įstaigų.

⁹ Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

Netiesioginis valdymas, biudžeto įgyvendinimo užduotis perduodant:

trečiosioms šalims arba jų paskirtoms įstaigoms;

tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);

EIB arba Europos investicijų fondui;

įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 208 ir 209 straipsniuose;

viešosios teisės įstaigoms;

įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė, veikiančioms viešųjų paslaugų srityje, jeigu jos pateikia pakankamų finansinių garantijų;

įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamų finansinių garantijų;

asmenims, kuriems pavestas konkrečių BUSP veiksmų vykdymas pagal ES sutarties V antraštinę dalį, ir kurie nurodyti atitinkamame pagrindiniame teisės akte.

Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.

Pastabos

Sprendimai dėl valdymo būdų bus priimami pagal atitinkamų priemonių nuostatas ir atitinkamus finansavimo sprendimus.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Taikomos stebėsenos ir ataskaitų teikimo taisyklės, nustatytos atitinkamų sričių teisės aktuose.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema

2.2.1. Nustatyta rizika

- 1) Dėl šalių partnerių politinio ir administracinio nestabilumo gali būti sunkiau rengti programas, vėluojama išmokėti lėšas, taip pat gali nukentėti programų veiksmingumas.
- 2) Nepakankama informacijos sklaida gali trukdyti spręsti pagalbos valdymo problemas.

2.2.2. Informacija apie įdiegtą vidaus kontrolės sistemą

Numatyti kontrolės būdai atitinka Komisijos vidaus kontrolės standartus, nustatytus atitinkamų tarnybų valdymo planuose.

Humanitarinės pagalbos srityje taikoma veiksminga kontrolės sistema, kurioje pasitelkiami išorės ekspertai, atliekantys projektų ex-ante įvertinimus ir stebėseną bei jų rezultatų vertinimą. Humanitarinės pagalbos projektams taikomas išorės auditas.

2.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti dabartines arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones.

Europos Sąjungos finansinių interesų apsauga ir kova su sukčiavimu bei pažeidimais yra įtvirtinta pagrindiniuose šios srities teisės aktuose. Sutarčių vykdymo ir mokėjimų administracinę stebėseną atlieka kompetentingas įgaliojimus suteikiantis pareigūnas, o už humanitarinę pagalbą atsakinga Komisijos būstinė, kuriai talkina atitinkamų sričių Humanitarinės pagalbos ir civilinės saugos generalinio direktorato (ECHO) ekspertai. Ypatingas dėmesys bus skiriamas išlaidų pobūdžiui (išlaidų tinkamumui), biudžeto laikymuisi (faktinėms išlaidoms) ir patvirtinamosios informacijos bei susijusių dokumentų (išlaidų patvirtinimo) tikrinimui.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

Dabartinės biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų kategorija	Įnašas			
	Numeris [Išlaidų kategorija.....]	DA / ND A. 10	ELPA šalių 11	šalių kandidačių ¹²	trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
4	23.02.01 HUMA- Humanitarinė pagalba	DA / NDA.	NE	NE	NE	NE

¹⁰ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

¹¹ ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

¹² Šalių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių šalių kandidačių.

		f.				
--	--	----	--	--	--	--

3.2. Numatomas poveikis išlaidoms

3.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms santrauka

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Nu me ris	4 išlaidų kategorija – Europos vaidmuo pasaulyje
--	-----------------	--

ECHO GD N			N m e t a i ¹³	N+ 1 m e t a i	N+ 2 m e t a i	N+ 3 m e t a i	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)			IŠ VISO
• Veiklos asignavimai										
23.02.01 Greitos, veiksmingos ir poreikiu grindžiamos humanitarinės pagalbos teikimas	Įsipareigojimai	1	50							50
	Mokėjimai	2	50							50
	Mokėjimai	2								

¹³ N metai yra pasiūlymo (iniciatyvos) įgyvendinimo pradžios metai.

Administracinio pobūdžio asignavimai, finansuojami iš konkrečių programų rinkinio lėšų ¹⁴			Nėra duomenų							
IŠ VISO asignavimų ECHO GD	Įsipareigojimai	=	50							50
	Mokėjimai	= +	50							50

• IŠ VISO veiklos asignavimų	Įsipareigojimai	4	50							50
	Mokėjimai	5	50							50
• IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų rinkinio lėšų		6	Nėra duomenų							
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 4 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	Įsipareigojimai	=	50							50
	Mokėjimai	=	50							50

¹⁴ Techninė ir (arba) administracinė pagalba bei išlaidos ES programų ir (arba) veiksmų įgyvendinimui remti (buvusios BA eilutės), netiesioginiai moksliniai tyrimai, tiesioginiai moksliniai tyrimai.

3.2.2. *Numatomas poveikis administracinio pobūdžio asignavimams*

3.2.1.1. Santrauka

Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama

3.2.1.2. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti papildomų žmogiškųjų išteklių nenaudojama.

3.2.3. *Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa*

Pasiūlymas (iniciatyva) atitinka dabartinę daugiametę finansinę programą.

Atsižvelgiant į pasiūlymą (iniciatyvą), reikės pakeisti daugiametės finansinės programos atitinkamos išlaidų kategorijos programavimą.

Visas šioje pažymoje nurodytų priemonių papildomas finansavimas bus skiriamas perskirstant ir perprogramuojant išorės santykių priemonių, priklausančių daugiametės finansinės programos 4 išlaidų kategorijai, lėšas. Komisija pasiūlys 2015 m. perkelti lėšas iš Neatidėliotinos pagalbos rezervo Humanitarinei pagalbai, o bet koks 2016 m. įsipareigojimų perskirstymas bus vykdomas pagal 2016 m. biudžeto procedūrą.

Finansavimo šaltiniai nurodyti toliau pateikiamoje lentelėje.

Krizės Sirijoje ir kaimyninėse šalyse dvejų metų (2015–2016 m.) paketas

Įsipareigojimų asignavimai

GD	Finansinės priemonės H4	2015 mln. EUR	2016 mln. EUR	2015–2016 mln. EUR
ECHO	HUMA – HIP Sirija, Irakas	200	200	400
NEAR	ENI – Sirijos krizė	72	72	144
	IPA – Turkija	78	78	156
DEVCO	DCI	50	50	100
FPI	IcSP	35	35	70
DEVCO	EIDHR	7	8	15
ECFIN	Paskolų garantija*		65	65
EAR	Neatidėliotinos pagalbos rezervas*	50		50
Iš viso		492	508	1 000

* Bus siūloma šiuos asignavimus perkelti (2015 m.) arba perskirstyti (2016 m. biudžeto projekte) atitinkamoms priemonėms, kad būtų galima jas įgyvendinti.

3.2.4. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje) nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo.

3.3. Numatomas poveikis įplaukoms

X Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio įplaukoms.